

ZPRÁVY 2015

Dilia

ZIMA

MY COUNTRY

- HLAS Where are you from?
MOJMÍR My country is Moravia magna.
HLAS Do you like your country?
MOJMÍR Sometimes yes, sometimes no.
HLAS What is the most valuable thing in your country?
MOJMÍR We are the champions!

DesetiLETÍ 8@8

Projekt scénických skic 8@8 slaví 10. výročí.

13.11. – R. Adamová: Silent House

25.11. – V. Klimáček: Satanovy dcery

2.12. – D. Košťák: Taxistyx & S. Turunen: Přízrak obyčejnosti

3.12. – Maratón 8@8 (Soler, Rudčenková, Horváthová, Novotný, Eliášová)

Studio Švandova divadla

www.divadlo-leti.cz

www.dilia.cz/8v8

OBSAH

Kontakty	2
DIVADELNÍ ODDĚLENÍ	3
Informujeme	3
Rozhovor	11
Premiéry	14
Nabízíme – České hry	17
Nabízíme – Přeložené zahraniční hry	23
Nabízíme – Nepřeložené zahraniční hry	36
HUDEBNÍ ODDĚLENÍ	39
Premiéry	39
Nabízíme – Hudebně – dramatická díla	40
LITERÁRNÍ ODDĚLENÍ	41
Informujeme	41
Rozhovor	42
Vydané knihy	44
Nabízíme – Literární díla	45
MEDIÁLNÍ ODDĚLENÍ	47
Informujeme	47
Rozhovor	48
Premiéry	50
Zastupujeme	51
REJSTŘÍK	52

**Divadelní, literární,
audiovizuální agentura, z. s.**

Krátkého 1,
190 03 Praha 9 – Vysočany

ŘEDITEL

prof. JUDr. Jiří Srstka

SEKRETARIÁT ŘEDITELE

Eva Kraupnerová

tel.: 283 893 603

fax: 283 893 599

Ústředna:

tel.: 283 891 587

Záznamník (24 hodin denně):

tel.: 283 893 603

Linka pro volání z mobilu:

tel.: 606 614 658

DIVADELNÍ ODDĚLENÍ

vedoucí oddělení

Zdeněk Harvánek

tel. a fax: 266 199 876

referenti pro tuzemsko

tel.: 266 199 826

referenti pro zahraničí

tel.: 266 199 833

agentáž

Mgr. Marie Špalová

tel.: 266 199 861

Mgr. Helena Eliášová

tel.: 266 199 823

David Košťák

tel.: 266 199 837

půjčování a prodej textů

Mgr. Pavla Kačorová

tel.: 266 199 829

MEDIÁLNÍ ODDĚLENÍ

vedoucí oddělení

Mgr. Jan Barták

tel.: 266 199 862

referent pro tuzemsko

Jitka Tomešová

tel.: 266 199 817

referent pro zahraničí

Adéla Krátká Viceníková

tel.: 226 199 866

LITERÁRNÍ ODDĚLENÍ

vedoucí oddělení

Alena Jakoubková

tel.: 266 199 841

HUDEBNÍ ODDĚLENÍ

vedoucí oddělení

Zdeněk Harvánek

tel. a fax.: 266 199 876

referenti

Jan Rychta DiS.

Ondřej Šárek

tel.: 283 893 709

KOLEKTIVNÍ SPRÁVA AUTORSKÝCH PRÁV

ředitel kolektivní správy

Mgr. Jan Barták

tel.: 266 199 862

EKONOMICKÉ ODDĚLENÍ

hlavní ekonom

Anna Tichá

tel.: 266 199 818

vedoucí honorářové účtárny

Václava Kaplanová

tel.: 266 199 867

PRÁVNÍ ODDĚLENÍ

Mgr. Viktor Košut

tel.: 266 199 865

Mgr. Klára Parkanová

tel.: 266 199 847

dědictví a úschova děl

Zuzana Hůlková

tel.: 266 199 834

Podrobné členění jednotlivých oddělení včetně seznamu zaměstnanců a jejich kompetencí naleznete na www.dilia.cz.

E-mailové adresy zaměstnanců DILIA jsou ve formátu prijmeni@dilia.cz

Na webové stránce www.dilia.cz naleznete kromě kontaktních údajů popisy činností jednotlivých oddělení, novinky, informace pro autory i uživatele, formuláře ke stažení, synopse her a mnoho dalších důležitých údajů.

DIVADELNÍ ODDĚLENÍ

Informujeme

PROJEKT SCÉNICKÝCH SKIC 8@8 SLAVÍ SVÉ DESETILETÍ

Na podzim roku 2015 probíhá jubilejní desátý ročník cyklu scénických skic 8@8, jehož hlavním cílem je představit nejzřetlivější současné zahraniční i české divadelní hry. Projekt získal během let obrovskou popularitu a jubilejní ročník navíc přináší překvapení: uvádí texty, které čestí a zahraniční autoři napsali přímo něj. Horké novinky autorů, jakými jsou např. Viliam Klimáček, Esteve Soler, Kateřina Rudčénková nebo Saara Turunen, se představí 13. a 25. listopadu a 2. prosince ve Studiu Švandova divadla. Oslavy vyvrcholí 3. prosince Maratonem scénických skic.

Hlavním cílem projektu 8@8 je pravidelně představovat divákům i odborné veřejnosti zbrusu nové divadelní texty ve formě scénických skic. Jednotlivé večery cyklu koncipují tvůrci jako komorní skici k budoucím inscenacím. Nejde tedy o klasická scénická čtení, ale o zcela specifickou formu na pomezí čteného a inscenovaného divadla, která je natolik

flexibilní, že umožňuje uvádět novinky řádově v měsících od jejich světové premiéry.

„Agentura DILIA se snaží dlouhodobě podporovat a propagovat současnou dramaturgiu a cyklus scénických skic 8@8, na němž spolupracuje již deset let, zcela naplňuje tento cíl. Odborná veřejnost, především dramaturgové a režiséři si mohou ověřit jevištní kvality nových her a případně jimi obohatit repertoár českých divadel, což se i hojně děje. Z dosud uvedených 86 textů se již 35 dočkalo řádné inscenace, samo Divadlo LETÍ už na svůj stálý repertoár zařadilo 12 her, které původně nastudovalo jako skici a několik textů si do svého programu vybral také Český rozhlas,“ říká vedoucí divadelního a hudebního oddělení Zdeněk Harvánek.

Divadlo LETÍ na projektu spolupracuje kromě zkušených režisérů (Petr Štindl, Martin Františák, Michal Lang, Alice Nellis) i s mladší střední generací divadelníků (Daniel Špinar, Marián Amsler, Martina Schlegelová, Natália Deáková) a pravidelně nechává prostor i pro studenty DAMU a jiných divadelních škol, případně pro jejich čerstvé absolventy (Jan Holec, Adam Svozil, Josef Kačmarčík), pro které je projekt obohacujícím setkáním se současnou dramatikou a zároveň možností vyzkoušet si bezbolestně a beztržně některé inscenační postupy. „Projekt 8@8 je v kontextu České republiky výjimečný a za deset sezon zaznamenal řadu úspěchů: objevil pro česká divadla nové autory, představil mladé herce, režiséry i scenography, našel si početné publikum, a konečně zaznamenal i ohlas odborné kritiky, což u jednorázových projektů tohoto typu nebývá obvyklé. Ve výroční desáté sezoně v rámci oslav DesetiLETÍ jsme si tedy dovolili exkluzivní překvapení. Oslovili jsme autory, kteří s LETÍ v předchozích letech spolupracovali, s výzvou *Nedávejte nám dárek, napište nám hru!*“ doplňuje Marie Špalová.

V rámci DesetiLETÍ 8@8 byla 13. listopadu v režii Adama Svozila uvedena scénická skica hry *Silent House* Radmily Adamové, jejíž text *Holky Elky* uvedlo LETÍ ve své první sezoně. 25. listopadu představil mladý režisér Jan Holec noirovou bio detektivku s názvem *Satanovy dcery*, kterou pro LETÍ napsal matador slovenské dramatiky Viliam Klimáček. Svůj debut naopak zažije mladý autor David Košťák. Jeho hru *Taxistyx* bude 2. prosince režirovat Martina Schlegelová, společně s textem *Přízrak*

4 DIVADELNÍ ODDĚLENÍ – Informujeme

obyčejnosti mladé finské dramatičky Saary Turunen, jejíž hru *Králíček* mělo LETÍ několik let úspěšně na repertoáru. Oslavy desátého výročí završí 3. prosince Maratón scénických skic, kde se v režii Natálie Deákové, Ivo K. Kubáka, Jana Holce a Martiny Schlegelové představí narozeninové dárky od autorů Ivety Horváthové, Esteve Solera, Kateřiny Rudčenkové, Heleny Eliášové a Ondřeje Novotného.

PROGRAM DESETILETÍ 8@8

13.11. VE 20:00 VE STUDIU ŠVANDOVA DIVADLA

RADMILA ADAMOVÁ: SILENT HOUSE

Režie: Adam Svozil

Lynchovsky hororová groteska mladé brněnské autorky vznikla jako dárek pro Divadlo LETÍ k jeho 10. výročí. Šest postav uvězněných v tajemném hotelu Silent House hledá cestu ven. Ven z hotelu, ven ze svých životů. Jsou schopni téměř všeho.

Hotel Silent House. Pokud se zúčastníte wellness pobytu v našem hotelu, zmáčkněte na číselném displeji vpravo jedničku, pokud se zúčastníte semináře Sexuální život trobriandanů pro studenty VŠ, zmáčkněte dvojku, pokud jste účastníkem manažerského kurzu Vedení a vůdcovství, zmáčkněte trojku, pokud se zúčastníte meditačního kurzu Tempo šneka, zmáčkněte čtyřku, pokud se zúčastníte Terapie pro vyhořelé, zmáčkněte pětku, pokud se zúčastníte Seance život po životě, zmáčkněte šestku. Vítá vás Silent House, váš osobní ostrov klidu uprostřed Prahy.

25.11. VE 20:00 VE STUDIU ŠVANDOVA DIVADLA

VILIAM KLIMÁČEK: SATANOVY DCERY

Režie: Jan Holec

Noirová bio detektivka nejhranějšího slovenského autora vznikla jako dárek pro Divadlo LETÍ k jeho 10. výročí.

Jsou tři druhy kriminalistů. První vyšetřují vraždy, politickou korupci a velké případy. Druhý mají na starosti drogy, loupeže a přepadávání bank. A třetí skupina dělá na rozšlapaných sušenkách.

Je deštivý den, k nebi se v komiksových bublinách vznášejí ozvěny výbuchu a detektiv Tony odhalil první stopu v podobě rozšlapaných müsli tyčinek. Zdánlivě nevinný přestupek je však ve světě zmutovaných potravin, kde salám hraje dechovku a celozrnný chléb recituje Vrchlického, pouze první indicií k případu, který je ještě temnější než obsah složení energetického nápoje.

2.12. VE 20:00 VE STUDIU ŠVANDOVA DIVADLA

DAVID KOŠTÁK: TAXISTYX

Režie: Martina Schlegelová

A ono nám to nedá a stejně se vytrácíme z domovů kvůli důvodům tak přízemním, že čas plyne rychleji. A kořeny stesku v nás klíčí jako nesklizené brambory. Lochtají nás na dně Achilovy paty. Koloběh vlastních vin a dědičný hřích, který jsme si objednali na dobříku.

Vztah matky a dcery napříč světelnými lety očima debutujícího mladého autora. Poetická hra o různých formách nepřítomnosti vznikla jako dárek pro Divadlo LETÍ k jeho 10. výročí.

SAARA TURUNEN: PŘÍZRAK OBYČEJNOSTI

Překlad: Alžběta Štollová

Režie: Martina Schlegelová

Co když člověk nenávidí svou vlastní zem? Co když nenávidí svůj domov? Co když nenávidí sám sebe? Co může v takovém případě dělat? Kam může v takovém případě jít?

Hrdý buď žes Fin. Tragikomická zpověď mladé finské dramatičky o hledání ideálního ostrova pro své vlastní já. Autorčina cesta z domova napříč kulturami s cynickým nadhledem vyvrací verše Johna Donna, že „žádný člověk není ostrov sám pro sebe“. Hra vznikla jako dárek pro Divadlo LETÍ k jeho 10. výročí.

3.12. V 18:00 VE STUDIU ŠVANDOVA DIVADLA

MARATÓN 8@8

IVETA HORVÁTHOVÁ: STABAT MATER 1815–2015

Režie: Natália Deáková

Úrodná pôda a ohybná ratolešť. Nacházíme oprávnění pro svou troulalost, přicházíme s něčím tak obyčejným, jako jsou „ženy svých mužů“.

Hypnoticko – hysterický – sexuálně diferencovaný – (fe)male – mystériózně a materialisticky pojatý – genealogický – pražský (Praha matka měst) – manifest: STABAT MATER z pera slovenské autorky Ivety Horváthové vznikl jako dárek pro Divadlo LETÍ k jeho 10. výročí.

ONDŘEJ NOVOTNÝ: PEVNINY (MY BODY)

Režie: Ivo Kristián Kubák

Všude voda. Řízený bouře. V těchhle místech bejval gotickej most, ostrůvek mezi náhonem a řekou, na kterém herci, básníci a akademické veličiny bydliti ráčily. Řekni láska doprdele.

Nemůžeme tvrdit, že jsme tuhle apokalyptickou průtrž nečekali. Že nás nikdo nevaroval. Jen nějak nikdo nepostavil Archu. Tak se pohupujeme na krách a zuby nehty se držíme těch posledních ostrovů v nás.

Hra mladého českého autora Ondřeje Novotného vznikla jako dárek pro Divadlo LETÍ k jeho 10. výročí.

ESTEVE SOLER: NOVÝ RUKOPIS

Překlad: Alžběta Kroupová, Tereza Melicharová

Režie: Martina Schlegelová

Talent a inspirace za lidové ceny. 10 dkg námětu jen za 31.90,- Kafka na řeznickém špaluku v podání katalánského dramatika Esteve Solera. Krátká absurdní hra vznikla jako dárek pro Divadlo LETÍ k jeho 10. výročí.

HELENA ELIÁŠOVÁ: POUŽITÍ

Režie: Martina Schlegelová

Opravdový chlapi už neexistují. Nebo už jsou trvale ustájený jinde, takže vlastně stejně neexistují. No, to je jedno. To už je pryč! Ona to všechno zvládne sama a vychová správného člověka.

Někdo chce lásku, někdo vztah, ale všichni shodně chtějí chlapa. Pokud možno podle svých představ. Tragikomická hra o kolezích z redakce life-styleového časopisu a jejich marném hledání vysněného muže, vznikla jako dárek pro Divadlo LETÍ k jeho 10. výročí.

KATEŘINA RUDČENKOVÁ: ŠTVANICE

Režie: Jan Holec

Stydím se za to, ale svět mě dokáže zaujmout jedině v případě, že cítím nějaké erotické rozechvění, buď k vám mám erotický vztah, nebo mě vůbec nezajímáte.

Prchlivé setkání ostrovana a ostrovanky, kteří ještě nenarazili na pevninu. Solistická romance vznikla jako dárek pro Divadlo LETÍ k jeho 10. výročí.

MŠ

PŘEKLADATELSKÁ DÍLNA DILIA 2015 JDE DO FINÁLE

Již po jedenácté pořádá agentura DILIA překladatelskou dílnu. Workshop je určen začínajícím překladatelům, ať už z řad studentů filologických oborů, či naopak studentů divadelních škol a dalších, kteří mají dostatečné jazykové vybavení a zájem o divadelní texty. Letošní ročník Překladatelské dílny DILIA je zaměřen na **současnou nizozemskou dramaturgiu. V rámci dílny vzniklo pět nových překladů:**

Maria Goos: **Opona!** (Doek!)

Stipendistka: Blanka Juranová

Tutorka: Jana Pellarová

Ilja Leonard Pfeijffer: **Návod na ještě lepší život** (Blauwdruk voor een nog beter leven)

Stipendistka: Markéta Kluková

Tutorka: Veronika ter Harmsel Havlíková

Magne van den Berg: **Moje nenáročná komedie pro čtyři osoby, hrstku číšníků a stůl, který zůstává obsazený** (Mijn Slappe Komедie voor vier mensen, een handjevol personeel en een tafel die niet vrijkomt)

Stipendistka: Eva Bilská

Tutorka: Lucie Smolka Fruhwirtová

Eric de Vroedt: **mightsociety1 aneb Jak jsem se i já naučil milovat nejnovější politický zázrak**

Stipendistka: Veronika Horáčková

Tutorka: Marta Kostecká

Eric de Vroedt: **mightsociety4 aneb Jak jsem hledal štěstí v globálním věku**

Stipendistka: Martina Veliká

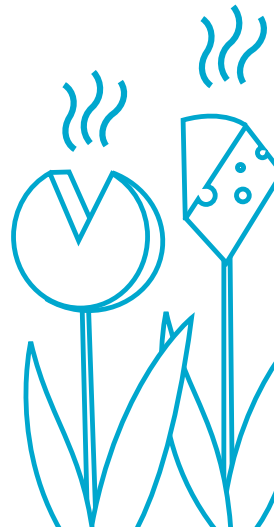
Tutorka: Monika Loderová

Vzniklé překlady (úryvky z nich) budou představeny formou scénického čtení v rámci slavnostního zakončení Překladatelské dílny DILIA 2015 s názvem *Holandské divadelní delikatesy* v pátek 27. listopadu od 19:00 ve VILE Štvanice (Ostrov Štvanice 858, Praha 7). Režijně-dramaturgické koncepty večera se ujal režisér Ivo Kristián Kubák a dramaturgyně Marie Nováková z nezávislého divadelního souboru Tygr v tísní. Nebudou chybět ani holandské kulinářské speciality.

Překlady v elektronické podobě jsou k dispozici v DILIA.

Projekt vznikl za podpory hlavního města Prahy a Správní rady DILIA.

HE

MOJMÍR OVLÁDL SLOVENSKÉ DOSKY 2015

D	O	S
2	0	K
1	5	Y

Ocenění Dosky 2015 za nejlepší inscenaci divadelní sezony 2014/2015 získala hra Viliama Klimáčka *Mojmír II. alebo Súmrak ríše* v režii Rastislava Balleka, kterou uvedla Činohra Slovenského národného divadla Bratislava. Inscenace získala i další čtyři dosky – Dominika Kavaschová za postavu Runy v této inscenaci, Rastislav Ballek za nejlepší režii sezony, Juraj Poliak za nejlepší scénografii a Andrej Kalinka za nejlepší hudbu.

V jubilejním 20. ročníku této ankety si 20. 9. na jevišti činohry SND ocenění za nejlepší mužský herecký výkon sezony převzal Tamás Gál za postavu Zsolta Vidry v inscenaci *Spiatočka/Rúkverc* Divadla Thália Košice.

Cenu za nejlepší kostým sezony získala Eva Farkašová za kostýmy k inscenaci *Zvedavý sloník* v Bábkovém divadle Žilina, objevem sezony 2014/2015 jsou Veronika Pavelková a Lýdia Petrušová za koncept inscenace *Mama ma má* v bratislavském divadle elledanse.

V rámci ceremoniálu se poprvé odevzdávala i Cena Slovenského centra AICT – Mezinárodní asociace divadelních kritiků za mimořádný přínos v oblasti divadla. Převzal ji operní historik a teatrolog Jaroslav Blaho, iniciátor Zámeckých her zvolenských a dlouholetý propagátor opery na Slovensku.

Nová je i Cena Bratislavské divadlo sezony, jejíž výsledek určilo internetové hlasování diváků. Celkem 4065 hlasujících rozhodlo o vítězství Divadla GUnaGU, které získalo 808 hlasů, následovalo divadlo Astorka-Korzo '90 s 659 hlasy a Divadlo Ludus se 488 hlasy. Cena má podobu dlažební kostky připomínající svým tvarem symboliku města Bratislava, která položí základ virtuální bratislavské „Broadwaye“.

Anketu Dosky – Divadelní ocenění sezony vyhlašuje Asociace současného divadla ve spolupráci se Slovenským centrem AICT – Mezinárodní asociací divadelních kritiků. Hlasování se v tomto roce zúčastnilo 36

kritiků. Galaprogram jubilejního 20. ročníku se poprvé uskutečnil ve spolupráci se Slovenským národným divadlom v Sále činohry nové budovy. (zdroj Divadelní noviny)

MŠ

CENU DIVADELNÍCH NOVIN ZÍSKAL MARIÁN AMSLER

15. října proběhlo v prostoru Jatka78 již popatnácté předání Cen divadelních novin, tentokrát za tvůrčí počiny v sezoně 2014/2015.

Mezi činoherními projekty zabodoval Marián Amsler za režii inscenace *Vyhnaní Gerty Schnirch* v brněnském HaDivadle. Z alternativní scény zvítězilo pražské Studio Hrdinů, respektive Pavel Zajíček a Miroslav Bamušek za autorství a režii inscenace *Pustina*.

V kategorii posuzující hudební divadlo si cenu Divadelních novin odnesl dirigent Miroslav Oswald a režisér Jan Antonín Pitínský za inscenaci *Pád Antikrista*, kterou uvádí Moravské divadlo Olomouc. Ocenění v kategorii Taneční a pohybové divadlo patří tvůrčímu duu Skutr (Martin Kukučka a Lukáš Trpišovský) a Janě Burkiewiczové za režii a choreografii inscenace *Walls & Handbags*, která měla letos premiéru v produkci Losers Cirque Company na festivalu Letní Letná v Praze.

V loutkovém a výtvarném divadle zabodovali Dominika Špalková, Tomáš Žižka a Ondrej Spišák z královéhradeckého Divadla Drak za námět a koncepci inscenace *Labyrint světa a ráj srdce*.

Cenu Divadelních novin za herecký výkon sezony bez ohledu na žánr převzal Juraj Kukura. Jako Fjodor Karamazov exceluje v inscenaci *Bratři Karamazovi*, kterou v pražském Činoherním klubu začátkem roku volně nastudoval podle dramaturgie Evalda Schorma režisér Martin Čičvák. V kategorii Publikační počin v oblasti divadla byla oceněna Jitka Goriaux Pelechová za autorství publikace *Divadlo Thomase Ostermeiera, na cestě za novým realismem*, kterou loni vydalo nakladatelství Kant.

Podle šéfredaktora Divadelních novin Josefa Hermana sestavila redakce porotu z členů Společnosti pro Divadelní noviny a dalších spolupracovníků. Dvoukolového hlasování se zúčastnilo 27 porotců. Do druhého kola postoupily tři počiny, které získaly nejvíce nominací. O vítězi se rozhodlo hlasováním po rozpravě členů jury.

Dramatizaci románu Kateřiny Tučkové *Vyhnání Gerty Schnirch* Mariána Amslera je v elektronické podobě k dispozici v DILIA. Všem vítězům srdečně gratulujeme!

VYHNÁNÍ GERTY SCHNIRCH

Kateřina Tučková, Marián Amsler

Příběh o jednom osudu zlomeném dějinami, o vině Čechů a Němců, o tom, zda je možno odpustit a porozumět...

Noc z 30. na 31. 5. 1945. Gerta Schnirch, matka několikaměsíční dcerky, je jen s osobními věcmi „odsunuta“ společně s ostatními brněnskými Němci směrem na Vídeň. Vyčerpávající pochod skončí v Pohořelicích, kde mnoho vyhnanců podlehne epidemii tyfu a úplavice. Gerta a některé další německé ženy se zachrání při nucených pracích na jižní Moravě, kde setrvávají i po ukončení transportů. Po znovuzískání československého

občanství se Gerta vrací do Brna, v němž prožívá další bouřlivé události druhé poloviny dvacátého století...

Dramatizace knihy Kateřiny Tučkové *Vyhnání Gerty Schnirch*, za které získala cenu čtenářů Magnesia Litera a byla nominována na Cenu Jiřího Orteny a Cenu Josefa Škvoreckého, zachovává román v co nejšířší tematické podobě. S hlavní hrdinkou Gertou tak prožijeme více než 60 let, od nacistické okupace a následného vyhnání Němců, přes normalizační období až k současnosti.

„Gerta, i když se zatvrdila a zahořkla a není proto úplně sympatickým charakterem, pro mě zůstává kladnou postavou. Je dokladem toho, jak mohou malý lidský osud převálcovat velké dějiny. Je také varováním, že tam, kde se jedná o lidském osudu, se nedá paušalizovat. To platí nejen pro naše někdejší vyhnané německé sousedy, pro německou menšinu, která uvízla v socialistickém Československu, ale platí to i dnes v přístupu k menšinám. Gerta je pro mě výzvou k toleranci a smíření,“ říká o hlavní hrdince svého románu Kateřina Tučková.

Dramatizace vznikla pro brněnské HaDivadlo, kde měla premiéru v říjnu roku 2014.

MŠ

NEOBVYKLÝ ÚSPĚCH ANGLICKÉ „KLAŠIKY“ NA FRANCOUZSKÝCH JEVIŠTÍCH

Nová inscenace dramatu, které v roce 1963 nejvíce proslavila filmová adaptace z pera Harolda Pintera, zažívá nadmíru příznivé přijetí francouzských kritiků i publika. Inscenace hry *The Servant* divadla Theatre de Poche Montparnasse v loňském roce získala Cenu Moliere za Nejlepšího herce a Cenu Beaumarchais za Nejlepší inscenaci v roce 2015. Od září inscenaci čeká celostátní turné, po němž se na další sezonu opět vrátí do Paříže.

THE SERVANT

Robin Maugham

Žánr: Drama

Obsazení: 3 muži, 3 ženy

Tony Williams najímá nového sluhu Barreta. Brzy však spadá do jeho manipulativního vlivu a přerhává kontakty se svými přáteli a vzdává se svých dřívějších zvyků. Ovládnán je nejen ďábelským Barretem ale i jeho „neteří“, která se záhy nastěhuje do Tonyho domu. Jeho starostlivý přítel Richard se zděšením odhaluje pravou podstatu podivného románu, jenž překračuje třídní rozdíly i sexuální tabu. Odkrývá nebezpečnou hru, která dělá z pána sluhu a ze sluhu pána.

Text anglického originálu je v dispozici v DILIA. V případě zájmu promptně zajistíme překlad.

DK

VYŠLA MONOGRAFIE LENKY JUNGMANNOVÉ PŘÍBĚHY OBYČEJNÝCH ŠÍLENSTVÍ

Monografie ukazuje polistopadovou „novou vlnu“ původní české dramatiky jakožto jedinečný fenomén: zkoumá ji na pozadí celoevropského hnutí (New European Drama), všímá si jejich zdrojů (britské, německé aj. dramatiky) a uměleckých vlivů (literatura, film, televize), sleduje její prezentaci v médiích (odborných i kulturních časopisech, rozhlas, popř. v televizi a na internetu), referuje o událostech, které tvorbu či uvádění těchto her provázely, i o aktivitách, které sloužily k jejich propagaci (ceny, přehlídky aj.). Autorka také teoreticky vymezuje zkoumanou problematiku

a snaží se definovat jednotlivé tendence, žánry či typy her této dramatiky; především se zabývá současnou groteskou – tzv. coolnes dramatem, politickým dramatem, ženským dramatem, „dokumentárním“ dramatem atp. V přehledovém závěru první části knihy pak představuje české dramatiky nejmladších dvou generací. Druhá část práce sestává z šesti esejů, které interpretují dílo nejvýznamnějších autorů „nové vlny“: Lenky Lagronové, Davida Drábka, Jiřího Pokorného, Ivy Klestilové (Volánkové), Petra Zelenky a Petra Kolečka. Monografie postihuje stěžejní jev současné české literatury a divadla, a protože výzkumu předcházela náročný sběr materiálu, lze ji vnímat také jako svého druhu autorčino svědectví o daném uměleckém dění. Součástí knihy jsou historiografické odkazy na inscenace her „nové vlny“, cizojazyčné resumé a jmenný rejstřík.

MŠ

ROY KIFT MLUVÍ O SVÉ HŘE V OCEŇOVANÉM DOKUMENTU

Americký autor hry *Komedie z lágru* vystupuje v cenami ověřeném dokumentu *The Cabareth of Death*. Dokument Andrzeje Celinskiho, který se věnuje židovskému divadlu v koncentračních táborech za II. světové války, získal hlavní cenu za dokument na festivalu New York Festivals International Television & Film. V poutavém a citlivě zpracovaném dokumentu promlouvá i Roy Kift, autor tematicky spřízněné *Komedie z lágru*, která sleduje osudy terezínského divadla.

KOMEDIE Z LÁGRU (CAMP COMEDY, 2003)

Roy Kift

Překlad: Dana Vlčková

Žánr: hra se zpěvy

Obsazení: 14 mužů, 5 žen, hudebníci (herci mohou hrát víc postav)

Hra se zpěvy britského dramatika Roye Kifta je dramatickým zpracováním autentického kabaretu, který existoval za 2. sv. války v Terezíně. Hlavním hrdinou hry je slavný německý herec a režisér Kurt Gerron, oblíbený herec Bertolta Brechta a populární partner Marlen Dietrich z filmu *Modrý anděl*. V Terezíně byl na přání nacistů nucen založit kabaret a také natočit nechvalně známý „dokumentární film“ o bezstarostném životě v terezínské pevnosti.

Kift ve hře se zpěvy a kabaretními výstupy sleduje umělecké a životní dilema slavného herce, který byl krátce po dokončení filmu obviněn ze zrady a jako jeden z posledních zemřel na podzim 1944 v osvětimské plynové komoře.

Hra *Camp Comedy* byla s úspěchem uvedena v Německu, Francii, USA a v Polsku.

Nastudování z legnického divadla Teatr im. H. Modrzejewskiej vyhrálo letošní Mezinárodní divadelní festival Bez hranic.

Text je v elektronické verzi k dispozici v DILIA.

ZEMŘEL BRIAN FRIEL PŘEZDÍVANÝ IRSKÝ ČECHOV

V 86 letech zemřel Brian Friel, irský dramatik, spisovatel a divadelní režisér, jeden z předních britských autorů zaměřujících se na téma irského nacionalismu. Byl považován za nejdůležitějšího žijícího anglickojazyčného dramatika a označován za „irského Čechova“ nebo za „všeobecně přijímaný hlas Irska“.

Narodil se do katolické rodiny v severoirském hrabství Tyrone, většinu života však strávil ve vedlejším hrabství Londonderry, ve městě Derry. Zde také studoval na univerzitě. Původně se chtěl stát knězem, nakonec ale po studiích začal roku 1950 pracovat jako učitel. V té době začal psát své první povídky a rozhlasové hry.

Spisovatelem „na plný úvazek“ se stal v roce 1960 a o čtyři roky později vznikla jeho první známá hra nazvaná *Philadelphia, Here I Come!* (Filadelfie, tady mě máš!, 1964), po níž následovala řada dalších, například *The Freedom of the City* (1973, česky jako Čestné občanství, 1977).

S Irskem je spojen nejen jeho život, ale i tvorba, v níž se zabývá irskou historií (především vztahem zažitých představ o ní ke skutečnosti), reaguje na současnou politickou, společenskou a kulturní situaci. Zobrazuje též mezilidské vztahy, a to obecně i zcela konkrétní, například v rámci rodiny. (zdroj: www.divadelni-noviny.cz)

Hry Briana Friela dostupné v DILIA:

Lásky paní Katty

Tanec na konci léta

Otcové a synové

Molly Sweeney

Léčitel

Performances

Give me your answer, do!

DK

DK

Rozhovor

**VERONIKA TER HARMSEL
HAVLÍKOVÁ**

NIZOZEMSKÁ
A VLÁMSKÁ TVORBA
JE ODVÁŽNÁ,
NEVÁHÁ TNOUT
DO ŽIVÉHO,
JÍT POD KŮŽI

Rozhovor s Veronikou ter Harmsel Havlíkovou, nederlandistkou, překladatelkou nizozemské literatury a významnou propagátorkou nizozemské a vlámské kultury v České republice, vedla Helena Eliášová.

Původní nizozemská dramatika není v České republice příliš známá. Dá se obecně charakterizovat, jaká je současná nizozemská hra a čím by mohla česká divadla zaujmout?

Nizozemská ani vlámská dramatika není obecně příliš známá za hranicemi. Důvodem je jazyková bariéra. Zatímco nizozemští a vlámské režiséři si mohou bez problémů přečíst text nějaké hry ve třech cizích jazycích, naopak za hranicemi Nizozemska a Belgie ovládá nizozemštinu málokdo. V Nizozemsku i ve Flandrech se nyní intenzivně pracuje na alespoň částečném odstranění této překážky. Fondy podporující pódiové umění (Fonds Podiumkunsten v Nizozemsku a Vlaams Theater Instituut in België) nyní začaly spolupracovat s literárními fondy. Ty financují překlady původně nizozemsky psaných her, aby je bylo možné exportovat za hranice. Avšak především vlámská dramatika je českému divákovi přece jen trochu známá díky divadlu Archa, které sem pravidelně dováží celé vlámské produkce absolutních špiček vlámské dramatiky jako je Jan Fabre, Josse de Pauw a řada dalších.

Mám-li charakterizovat současnou nizozemskou a vlámskou tvorbu obecně, řekla bych, že je odvážnější, neváhá tnout do živého, jít pod kůži.

Jaký je vztah nizozemských divadel k původní nizozemské dramatice?

Podle mého názoru velmi vstřícný, nizozemské i vlámské divadelní společnosti mají často své „dvorní“ autory, kteří jim píšou hry přímo na míru, již při psaní více méně vědí, jaké bude obsazení. Problémem je, že takovou hru sotva převezme jiné divadlo, zkrátka se nechce profilovat kusem, který

byl realizován již konkurenční společností. To se osmělí nanejvýš amatérské spolky. Hra realizovaná amatérskou společností je ale v očích profesionálů jaksi „nakažená“. Provázanost autora přímo s divadlem (autoři často působí zároveň jako režiséři či herci) stojí v cestě nezávislým tvůrcům, kteří se jen stěží se svými kusy uplatní.

Dají se vypozařovat nějaké trendy v současné nizozemské dramatu? Popř. lze nalézt nějaká společná témata současných nizozemských her?

Myslím, že je to společenská angažovanost. Kritika společnosti není ale prováděna ve jménu nějakých velkých, vznešených idejí, je spíše subjektivní, osobní. Současná nizozemská dramatu klade otázky, nesnaží se ale dávat hotové, jednoduché odpovědi.

Jací současní nizozemští dramatici se objevují na nizozemských jevištích nejčastěji?

V Nizozemsku je to například Maria Goos a Eric de Vroedt, jejichž hry jsme překládali také v překladatelské dílně DILIA. Velmi oblíbený je také Wim T. Schippers. Ve Flandrech je to vedle již zmiňovaného Josse de Pauwa třeba autor velice drsných her Peter Verhelst. Jejich popularita ale namnoze souvisí s tím, že tvoří také pro film a zejména televizi.

Nalezeme současného nizozemského dramatika / dramatičku, který se proslavil celoevropsky, příp. celosvětově?

Stejně jako nizozemská literatura, tak i drama se nejčastěji prosadí přes sousední, jazykově příbuzné Německo. Tam slavil úspěchy například Vláam Tom Lanoye, známý je tam také velikán nizozemského divadla Gerardjan Rijnders. V Německu a ve Španělsku byla úspěšně uvedena Maria Goos, její hru *Kloaka* uvedl dokonce londýnský Old Vic Theater v režii Kevina Spaceyho.

Co v divadlech vyhledávají nizozemští diváci? Liší se nizozemský divák od toho českého?

Tady vám musím odpovědět pouze jako laik, koneckonců jsem překladařka, ne teatroložka, žádné studie v tomto směru mi nejsou známé. Ale osobně bych řekla, že nizozemské a vlámské publikum bude otrlejší než to české. Sex na jevišti včetně homoerotických scén je naprosto běžný. Zato když se nám tu v divadle Archa před lety svlékl do naha Josse de Pauw, přeci jen již muž v letech, ne právě atletické postavy, byli v šoku nejen diváci, ale i ředitel.

Liší se nějakým způsobem nizozemský divadelní systém od toho našeho? Pokud ano, ovlivňuje to nějak repertoár divadel?

Ano, podstatně. Jádrem divadla v Nizozemsku i Belgii jsou divadelní společnosti, které nemusí být nutně vázány na jedno místo. Společnosti jsou daleko více v pohybu, s novou hrou snadno objedou celou zemi. U nás je mobilita daleko menší a divák si musí za hrou dojet. V Nizozemsku si na ni počká pěkně doma. Důsledkem toho je ale minimální počet repríz. Pokud

prostě určitou hru nestihnete, pravděpodobnost, že se dočkáte její reprízy v následujících letech, je takřka nulová.

Nedávno jste přeložila hru Václav nizozemského spisovatele a dramatika Arthura Japina. Můžete nám hru a jejího autora představit?

Václav je vlastně divadelním zpracováním stejnojmenného románu, který pojednává o životě Václava Nižinského, geniálního a šíleného tanečníka a choreografa, revolučního inovátora klasického baletu. Nižinský prožil dost krušné dětství, po něm následovala hvězdná kariéra, kdy pod vedením impresária a choreografa Ďagileva dosáhl naprostého světového vrcholu a dobyl přední baletní scény. Ďagilev a Nižinský byli milenci, což bylo v té době všeobecně známo. Nižinský se však náhle oženil a založil rodinu. V té době se u něj již patrně začala projevovat duševní porucha, která naplno propukla roku 1919. Od té doby strávil zbytek života (což bylo ještě více než třicet let) v péči psychiatrů. Právě v tuto chvíli hra Nižinského zachycuje. Umělec na tenké hranici „normálnosti“ a „šilenství“ v této hře mi připomíná Massiniho *Ohlušující pach bílé*. Arthur Japin je velmi oblíbený romanopisec, ale původně vystudovaný herec, takže k divadlu má velmi blízko. *Václav* není jeho první hra, ale je to první drama, s nímž v Nizozemsku slavil obrovský úspěch. Amsterdamský DeLaMar Theater obsadil do hlavních rolí světově proslulého Jeroena Krabbého a neméně populárního Maartena Heijmanse.

V rámci Překladatelské dílny DILIA 2015 jste vedla překlad komedie *Návod na ještě lepší život* poměrně kontroverzního nizozemského autora I. L. Pfeijffera. Kdo je tato svérázná literární osobnost?

Ilja Leonard Pfeijffer je opravdu samorost. Vystudoval klasickou filologii, začal se ale věnovat poezii a později i próze. Jeho poezie je přísně formální (drží se klasických forem jako je třeba sonet) a velmi hermetická (sám razí krédo, že srozumitelná poezie není poezií). Na druhé straně jeho próza je psaná hovorovým, současným jazykem a často se věnuje společensky aktuálním tématům. Je plná ironie a sarkasmu. V poslední době se začal věnovat také dramatu, v němž, zdá se, skloubil jak aspekty charakteristické pro jeho poezii (slovní hříčky, aliterace, jazykové žonglérství), tak pro jeho prózu (černý humor, hovorový jazyk prošpikovaný vulgarismy, sarkasmus). *Návod na ještě lepší život* ukazuje zápas umělce, jenž musí volit mezi čistým uměním a komercí. Všichni umělci v této hře se zaprodají komerci a mamonu a Pfeijffer ponechává zcela cynicky jedinou postavu, aby si zachovala čistý štít, a tou je chladnokrevný finančník, který si alespoň na nic nehraje.

VERONIKA TER HARMSEL HAVLÍKOVÁ (*1972)

Vystudovala nederlandistiku a germanistiku na Univerzitě Karlově a získala doktorský titul v oboru teorie literatury na Univerzitě Palackého. Od roku 1997 se věnuje překladu nizozemské literatury. Je spoluzakladatelkou a předsedkyní Společnosti pro šíření nizozemské a vlámské kultury Ne-Be a vzdělávacího institutu Nederlandse Taal en Cultuur. V současnosti působí mimo jiné na katedře nederlandistiky na Univerzitě Palackého v Olomouci.

Premiéry a užití děl

☆ první provedení
🏠 česká premiéra

10. 9. 2015 ☆
Národní divadlo Praha – Činohra
**Jiří Traxler – Martin Vačkář –
Ondřej Havelka**
**V RYTMU SWINGU BUŠÍ
SRDCE MĚ**

19. 9. 2015 ☆
Divadlo Tramtarie Olomouc
Vladislav Kracík – Jiří Trnka
**KABARET NAHATÝ
SHAKESPEARE**
Překlad: **Martin Hilský**

12. 9. 2015 ☆
Horácké divadlo Jihlava
**Gabriel Chevallier – Petr
Abraham**
ZVONOKOSY
Překlad: **Jaroslav Zaozálek**

19. 9. 2015 ☆
Studio Hrdinů Praha
Rainer Maria Rilke – Kristýna
Kořová – Adam Svozil
**ZÁPISKY MALŤA LAURIDSE
BRIGGA / 1. ČÁST**
Překlad: **Josef Suchý**

27. 9. 2015 ☆
Západočeské divadlo Cheb
Jaroslav Pacovský
STRACH MÁ VELKÉ OČI

VÝHODNÉ PROVOZOVÁNÍ HER – ZAPLACENÉ ZÁLOHY

Divadelní oddělení upozorňuje na možnost výhodného provozování her zahraničních autorů, kde již byla zaplacená záloha a dílo lze tedy do vypršení smlouvy provozovat pouze za příslušná procenta honorářů zahraničních autorů (k nim je samozřejmě nutno připočítat procenta pro překladatele, příp. úpravu). Seznam je řazen chronologicky, novinky jsou vyznačeny tučně. Pro amatéry všechny francouzské hry za sníženou zálohu 200,- EUR netto na 8% z brutto tržeb, italské a španělské hry za účtovatelnou zálohu 300–400,- EUR netto na 8% z brutto tržby.

Synopse zde uvedených her naleznete na internetové stránce www.dilla.cz/synopse.

JMÉNO AUTORA – NÁZEV HRY	% Z HRUBÝCH TRŽEB (ZAPLACENO DO)
Woody Allen – Prokletí žlutozeleného škorpióna	za 7% netto (30. 11. 2015, profesionální divadla)
Woody Allen – Zahraj to znovu, Same	za 7,7% netto (30. 6. 2016, profesionální divadla)
Woody Allen – Sex noci svatojánské	za 7,7% netto (3. 6. 2016, profesionální divadla)
John Patrick – Manžel pro Opalu	za 6% netto (31. 12. 2015, profesionální divadla)
Joseph Stein – Zorba	za 10% netto (31. 12. 2015, profesionální divadla)
David Mamet – Sexuální perverze v Chicagu	za 6% netto (30. 3. 2016, profesionální divadla)
David Mamet – Glengary Glen Ross	za 6% netto (6. 6. 2016, profesionální divadla)
David Mamet – Listopad	za 6% netto (12. 11. 2017, profesionální divadla)
Všechny hry Bernarda Shawa	za 9% brutto (1. 10. 2016)
Michael Cooney – Habaděra	za 6,5% brutto (31. 12. 2016)
Paula Vogel – Nejstarší řemeslo	75 USD netto za představení (31. 12. 2016, amatérská divadla)
Martin McDonagh – Osířelý západ	za 6,5% netto (do 31. 12. 2016, profesionální divadla)
Bernard Slade – Jen vzpomínky zůstanou	za 6% netto (31. 12. 2016, profesionální divadla)
Bernard Slade – Každý rok ve stejnou dobu	za 6,6% netto (7. 7. 2017, profesionální divadla)
Bernard Slade – Další roky ve stejnou dobu	za 6,6% netto (7. 7. 2017, profesionální divadla)
John Godber, Jane Thorntonová – Barmanky	za 6% netto (28. 2. 2018, profesionální divadla)
John Godber – Vyhazovači	6% netto (21. 5. 2018, profesionální divadla)
John DiPietro – Umění vraždy	7,7% netto z btto (2. 4. 2018)
Jerry Herman, Michael Steward – Hello, Dolly!	za 12% netto (1. 6. 2015–31. 5. 2018, profesionální divadla)
Johnnie Mortimer, Brian Cooke – Když kočky nejsou doma	za 6% netto (8. 2. 2020, profesionální divadla)
Reginald Ross – 12 rozhněvaných mužů	6% netto (1. 9. 2018)

Pro usnadnění orientace v synopsích námi zastupovaných her připojujeme ke každé z nich grafické značky, které přiblíží charakter hry, žánr, obsazení atd.

TRHÁK – hry, které doporučujeme zvláštní pozorností, jsou totiž buď horkými novinkami nebo již zaznamenaly velké úspěchy na světových scénách.

KOMEDIE – hry, které je možno zařadit do žánru komedie.

HRY SE ZPĚVY, MUZIKÁLY – hry jednak hudebně dramatického žánru, nebo ty, které alespoň částečně obsahují zpěvy či tance.

HRY DOSTUPNÉ V ELEKTRONICKÉ PODOBĚ – hry, které máme k dispozici v elektronické podobě, a můžeme Vám je proto obratem poslat e-mailem.

KOMORNÍ HRY – hry s malým obsazením, maximálně do čtyř postav.

HRY VHODNÉ PRO AMATÉRY – hry vhodné pro profesionální soubory, ale zároveň dostupné i pro amatérská divadla.

HRY VHODNÉ PRO DĚTI A MLÁDEŽ, POHÁDKY – hry vhodné jednak pro dětské diváky, ale také pro mladé inscenátory, studentská, dětská divadla apod.

LOUTKOVÉ HRY – hry čistě loutkové, nebo i takové, ve kterých spolu s loutkami vystupují i živí herci.

NABÍZÍME České hry

#HASHTAG

Tereza Březinová

Obsazení: 8 mužů, 4 ženy

VOJTA: Tahle diskuze začala být pochybná už v úterý

HONZA: Ze mě udělala kupříkladu alkáče

NINA: Co kdybychom si teď všichni otevřeli pivo a seděli každé za svým stolem v práci

HONZA: Já mám dneska volníčko

PEPÍK: Já si jedu zázvorovej čaj s medem a citronem

NINA: Já sedím boša v tureckym sedu na židli...

VOJTA: Já jsem totálně v prdeli

Kde žijeme víc? Ve virtuálním světě nebo v tom reálném? A neděláme náhodou v tom reálném mnohé věci hlavně s ohledem na otisk do toho našeho virtuálního života? Splývají tyto světy nebo se dají ještě oddělit? A co vlastně děláme během sezení na internetu, když máme pocit, že nás nikdo jiný nevidí? A má ještě váhu vyjádřit upřímnou soustrast označením na staženém fotografii pohřební kytice? To jsou hlavní myšlenky divadelní hry #hashtag.

Parta přátel okolo dvaceti let se schází na společném chatu, na kterém si domlouvá schůzky na pivo a sděluje všelijaké bezvýznamné myšlenky a dojmy během pracovní doby, jízdy v MHD, či prostě domácí nudy. Jejich virtuální komunikace je stavěna na účelném míjení se adresáta; komunikační problém, se kterým se hojně setkáváme i v naší verbální komunikaci. Během zhruba čtvrt roku se odehrají životní příběhy lidí, kteří, i když se

neznají, tak si navzájem bez zdráhání sdělují své intimní myšlenky, které by si do očí rekli jen stěží. Přátelé na chatu řeší veskrze absurdními dialogy svoje vztahy a vyjadřují se také k soudobým politickým situacím a společenským problémům, z nichž ten největší je tragická ztráta jejich kamaráda, kterou řeší jak jinak než online.

Hra se dostala do finále Dramatické soutěže o nejlepší původní divadelní hru (navazující na 22. ročník soutěže o Cenu Alfréda Radoka) v roce 2015.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

DOMA

Martin Františák

Obsazení: 10 mužů, 5 žen

Příběh „ztraceného syna“, vracejícího se do rodného kraje na pohřeb matky. Děj je zasazen do času ničivé povodně. Hra byla poprvé inscenována na profesionálním jevišti v Národním divadle v Praze společně se hrou Aloise Jiráska *Otec*, obě hry se totiž dotýkají obdobných témat, vyrůstají z dramatickosti vztahu k rodovému dědictví, „ke gruntu“. Grunt znamená nejen hmotný majetek, ale i podstatu, základ, kořeny. Jiráskova hra reflektuje minulost, která v nás přetrvává. Františákova hra zobrazuje autentickou současnost, ptá se po minulosti, hledá kořeny domova.

Hra vznikala z pudu sebezáchovy. Z horské samoty mě nutnost po třech syrových letech odstěhovala do města. Opustil jsem tehdy několik hlubokých přátelství z horských samot a ztrácel se ve městě a bludech. Pocit viny, že jsem cosi zradil a ztratil, k čemusi nutil. Nějak na to všechno odpovědět a neztratit stopu. Nedá se hovořit o prvotním nápadu, ani o nějakém vanutí ducha. Spíše to byly úderý sekery v modré noci bez měsíce a beze hvězd. Někdo někde zpíval, někdo klečel za stodolou, něco ulomilo pět latí v plotě... (Martin Františák)

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

KARLA

Martin Františák

Obsazení: 2 muži, 4 ženy

Draha: Karličko! Taky tě chci vidět. Musím tady být a pracovat. Rohlík s jogurtem, aha... Nevím... Děláme skleničky... Roztopíme písek, až je bílý jako voda, potom je červený jako oheň, je nám horko... Vezmeme píšťalu a zapískáme, až to je slyšet okolo všade, zvířátka přijdou a koukají, co na těch píšťalách ukouleme, potom máme takové krásné formy a do nich položíme sluneční kouli... zářivou jako to sluníčko, co vidíš za oknem... (Pláče či co asi.) Jestli jsem poslední ženská na světě, tak ty jsi poslední chlap Fügnera. Podívej se mi do očí. Co vidíš?

Fügner: Matku, dceru, bílého rysa.

Jemná a přitom drsná hra „po noční směně“ (jak zní podnázev) se odehrává v pochybném bistro na benzínce u starého Fügnera, kde se scházejí unavení lidé se svými tužbami a strachy. Špína každodennosti a prodejnosti kontrastuje s čistotou skla z nedaleké fabriky, kterou budou ale beztak brzy zavírat... Hlavní hrdinka Draha by chtěla zpět svoje dítě, tajemnou Karlu, s níž se během hry nikdy nesetkáme, stejně jako ostatní touží po tom, aby neztratili práci. Příběh o čekání a hledání v sobě nese naději na štěstí a svým poetickým jazykem připomíná tu nejlepší tradici české dramatiky.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

NEVĚSTA

Martin Františák

Obsazení: 6 mužů, 5 žen

Váha života a úcta k člověku se už dávno vytratily. Odkvétající třešně se zbarvují krví. Romantika vesnice končí spolu s posledním výstřelem do králíkárně...

Nevěsta je příběh nepojmenované a zároveň kdekoli a kdykoli zjevitelné moravské vesnice. Realismus pokřivených vztahů současnosti se prolíná s dávnými krívdami zahalenými do snových retrospektivních momentů. Fabule je inspirována nalezenými deníky Anny Javorkové, která se svou matkou přivandrovala do kraje, kde jim nic nepatřilo. Vlastnictví je jedním z mnoha motivů hry. Všichni pro sebe chtějí urvat co nejvíc a na hromadě majetku se teprve snaží marně budovat svůj domov, svá místa, kde by cítili respekt a zároveň svobodu. Ten, komu stačí hliníkové přístroje, páchné divnosti.

Hra *Nevěsta* vznikla na základě deníků ženy, zachycujících její vztah a soužití s vlastní matkou. V horské obci na Valašsku žila před mnoha lety v malém domku ovdovělá matka s dcerou, kterým místní říkali nevěsty – což ovšem znamenalo nevěstky. Základní linii příběhu tvoří smutná výpověď o osudu obou žen, přivandrovalkyň, které se kvůli živobytí prodávají místním mužům, přičemž matka svoji dceru k prostituci nutí. Na pozadí jejich života jsou rozkresleny komplikované vztahy v obci a snaha starousedlíků bránit svůj domov před nově příchozími. V kontrastu s idylickým obrazem venkova se zde ocitá motiv lovu, atmosféra plná chladu a zla. Hru otevírá scéna, v níž si místní rozebírají majetek, který po nevěstách zbyl. Silný dramatický náboj vnáší do hry příchod neznámé ženy do vsi, jak se později ukáže, dcery mladší nevěsty, kdy hra nabývá rozměrů antické tragédie.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

MARTIN FRANTIŠÁK (* 1974)

Režisér a dramatik, absolvent brněnské JAMU. Studoval obory výchovná dramatika, herectví a režie, kde byl žákem Arnošta Goldflama, jehož stále považuje za svého guru. Po absolutoriu JAMU nějakou dobu žil na horské samotě, k divadlu se posléze vrátil jako umělecký šéf a režisér brněnského Divadla Polárka (2005–07), později byl uměleckým šéfem ostravského Divadla Petra Bezruče (2007–13), nyní je šéfem činohry Národního divadla Brno. Vedle toho je i vůdčí osobností amatérského souboru Jana Honsy v Karolince na Valašsku. Pro Českou televizi režíroval cyklus *Česko jedna báseň*. Jako dramatik je inspirován krajinou a mentalitou rodného Valašska. Jeho hry bývají někdy označovány jako vesnická dramatika (*Doma, Nevěsta, Děda, Karla*). Pro český rozhlas napsal hry *Tvůj děda, Dva chlapi za město a Průtrž*, která zvítězila v soutěži o nejlepší původní rozhlasový text.

DVAJA

Ervín Hodulík

Žánr: činohra

Obsazení: 4 muži, 2 ženy

Děj hry se začne odehrávat v roce 1952 a vrací se zpět o dvacet let, kdy se dva přátelé – herec s lékařem – rozhodnou radikálně změnit své životy. Uvědomují si, že je to právě společnost, která jedinci nasazuje neustále nové masky, bez toho, aby měl možnost zvolit si vlastní. Rozhodnou se tedy, že si oba vytvoří vlastní identitu, kterou budou mít absolutně pod kontrolou a začnou žít úplně nový život.

V klerofašistickém Slovenském státě tak oba začínají žít nový život a hra se dělí na dvě linky. Bývalý herec využívá své vrozené schopnosti v politickém prostředí na Úřadě pro propagandu. Potkává se s reálnými postavami jako je ministr Alexander Mach, německý velvyslanec Killinger, režisér Ján Borodáč, nebo Imrich Kružliak. Tato linie je značně nadnesená a satirickým způsobem odhaluje pokrytectví a maloměšťáctví tehdejšího nacistického státu, který je dnes značnou částí veřejnosti považovaný za pozitivní událost. Racionálně založený bývalý lékař se naopak vydá duchovní cestou a stává se knězem, který v evangeliích hledá skutečné Kristovo poselství. Odstraňuje záznaky a hlásá jen kázání, čímž z boha dělá opět člověka. To se však nelíbí představitelům katolické církve, která se ve Slovenském štáte stala tou nejvyšší výkonnou silou a má v rukou velkou moc. Vzniká tak konflikt dvou postojů na nahlížení na evangelia. Druhá linie se nese v duchovním rozjímání a hledání smyslu života, který muž nakonec najde v lásce.

Dějem celé hry provázejí dva konferenciéři, neboť hra je vystavěná jako divadlo na divadle. Bohémský založený Fridrich Berliatz představuje chaos, po kterém vždy následuje nový systém, či idea a tu ve hře zastává Leonid Legionovič. Oba reprezentují dvě protilehlé strany a společně posouvají děj do pochmurných 50. let totalitního režimu. Oba hrdinové se chovají v rozporu k novému režimu a jsou vyšetřováni státní policií, posláni do pracovního lágru a stávají se hlavními postavami v soudním procesu. Režim je nakonec oba dostává na kolena a strhává jim z obličejů masky, pod kterými se skrývá strach z absurdní existence.

Hra získala Cenu Českého rozhlasu v Dramatické soutěži o nejlepší původní divadelní hru (navazující na 22. ročník soutěže o Cenu Alfréda Radoka) v roce 2015 a dále Cenu Rádia Devín v dramatické soutěži Dráma 2015.

Text ve slovenštině v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

NIE, POVEDALA

Marian Janik

Žánr: sci-fi komedie

Obsazení: 2 muži, 2 ženy

PREPRAVCA: Teplota 27 stupňov, pulz 40, relatívna vlhkosť len 35. Aktivačný stav v norme, disproporcía prostredia sa vyrovná v priebehu piatich minút. (Zapisuje.) Rozumiem... Aktivujem na normálne pozemské prostredie a spúšťam senzory pre priestorovú orientáciu. Samec má meno Marek, samica reaguje na meno Lea. Rozumiem... Kontakt postupný, rizikový stupeň štyri... (zapisuje) Štyri? Hm... Že ja musím vždy dostať na prepravu tak komplikované identity. Nie, nestážujem sa... Beriem poznámku späť.

Dokážete si představit, že se po těžké autohavárii probudíte doma, zabaleni v koberci? Na stojáka? Ne? Jaké peripetie musí podstoupit manželé Marek a Lea. A to všechno kvůli nevině turbulenci magnetického pole černých děr.

Text ve slovenštině v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

POSLEDNÝ VÝSTUP

Marian Janik

Žánr: romantické drama

Obsazení: 2 muži, 2 ženy

Sofia a René – dva akční důchodci – utečou před civilizačním chaosem na nepřístupnou horskou chatu, kde vládne duch starých časů. Svým příchodem naruší vnukovi Danielovi jeho malířskou idylku, za což je příliš nepochváli. Danielův umělecký pokoj naruší ještě víc příchod investigativní novinářky Nely, která je navíc jeho starou láskou.

Setkání dvou rozdílných generací v malém prostoru chaty přinutí protagonisty naplno odhalit své vnitřní bolesti, které si s sebou přinesli odtamtud – z civilizovaného světa. Všichni vědí, že samo se nic nevyřeší a doufají, že ten druhý jim ukáže cestu z bludného kruhu ven.

Sofia a René to dokážou – paradoxně – posledním výstupem na starou rozhlednu. Jejich smrt je novým životem pro Daniela a Nelu.

Text ve slovenštině v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

MOJMÍR II. ALEBO SÚMRÁK RÍŠE

Viliam Klimáček

Obsazení: 3 muži, 1 žena

To, čím žijeme dnes, má svoje kořeny v minulosti, která se nám možná jeví jako hodně vzdálená, ovlivňuje nás však víc, než si myslíme. Proto nejde obejít období „založení říše“, tedy období Velké Moravy a její klíčové postavy – Svatopluka, Rastislava, Mojmirá, Konstantina a Metoděje. Komorní hra je postavená na konfliktu dvou výrazných osobností Rastislava a Svatopluka, který spočívá v nesmiřitelnosti dvou koncepcí národního bytí, zjednodušeně řečeno idealistické, která staví na dominantní úloze Ducha a Slova (Rastislav), a pragmatické, která tvrdí, že říše nestojí na velkých ideách, ale silných mužích, tedy politikách nebo vojácích, kteří nesní, ale konají „užitečné“ činy a nezkoumají jejich mravní podstatu, ale upřednostňují momentální prospěch pro společnost (i osobní moc). Svatopluk ve hře vystupuje jako typ věčného, zároveň ale řekneme moderního pragmatického vládce či politika, pro kterého jsou povolené jakékoliv prostředky, když jsou posvěceny účelem; naopak, Rastislav je vizionář, kterého výrazně ovlivnil Konstantin a Metoděj svým neobyčejným přístupem čisté, upřímné, duchovně mocné víry, která mění svět, jednotlivce i národy, i když je většina považuje za blázny. Jejich přístup je neobvyklý

především v porovnání s Němci, kteří už před nimi propagovali a šířili v říši křesťanství, pravda, především mečem.

Hra vznikla pro Studio Slovenského národního divadla, kde měla v lednu 2015 premiéru v režii Rastislava Balleka. Inscenace získala hned pět ocenění Dosky za sezonu 2014/15, a to v kategoriích nejlepší inscenace, nejlepší režie, nejlepší ženský herecký výkon, nejlepší scénografie a scénická hudba.

Text ve slovenštině v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

ODVRÁCENÁ STRANA MĚSÍCE (2015)

Viliam Klimáček

Překlad: Jaromír Janeček

Žánr: komedie

Obsazení: 1 muž, 3 ženy

Jemná komedie o nekriticky milující matce, která se nedokáže smířit s tím, že její syn už dávno není dítě a dávno dospěl. Matka pro syna stále hledá ženu, která by z něj „udělala muže“, netuší, že on už dávno tajně žije s její kamarádkou ze školy. Kořením této rodinné tragikomedie je napjatý vztah dvou sester, které celý život soupeřily o jediného muže. Jedna z nejtvtipnějších her renomovaného dramatika Viliama Klimáčka se nevyhýbá ani osobním selháním hrdinů a dojmavým situacím, kdy hlavní hrdinka bojuje s mozkovou příhodou a zápasí nejen o syna a o sestru, ale především o svůj vlastní důstojný život.

Hru věnoval Viliam Klimáček Emílii Vašáryové, která hraje hlavní roli v inscenaci nastudované ve světové premiéře v lednu 2015 v Divadle GUnaGU.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

A ZADARMO VIAGRU

Benjamin Kuras

Žánr: komedie

Obsazení: 2 muži, 4 ženy

Bláznivá euro-fraška z Bruselu 2013, dokumentující absurdity direktiv a byrokratického fungování institucí EU. Wagner, právní náměstek generálního direktora generálního direktorátu pro vytváření direktiv a korektní informovanost EU, začíná cvokatět z nesmyslnosti své práce a zároveň podezírá z korupce svého šéfa Pascala, generálního direktora generálního direktorátu pro vytváření direktiv a informovanost EU, všeobecného a u činitelek EU oblíbeného chlípínka a náruživého odběratele viagry na útraty EU. Ingrid, generální direktorka generálního direktorátu pro řízení součinnosti generálních direktorátů EU, prezentuje s pomocí tuctu institucí EU nově vypracovanou direktivu o nutnosti 40% podílu žen na řízení institucí. Novinářka Veronika, nadšená Eurounionistka, ale se střeoevropským smyslem pro absurditu, získává postupně od Ingrid (žárlivé milenkyně Pascalovy), Pascala, Wagnera a psychoterapeutky Geraldine (žárlivé milenkyně Pascalovy) cyničtější vzhled do bruselského dění a od Pascala se pro „investigativní účely“ nechá i svést (navzdory oběma jeho žárlivým milenkám). Wagnerova žena Hilde se Pascalovi pohlavně poddá, aby získala důkazy o jeho korupci. Na ty se Wagner snaží upozornit Ingrid (další žárlivou milenkynu Pascalovu), ale když se od ní dozví, že činitelé EU jsou prakticky neodvolatelní, protože soudní řízení za korupci by se vleкло několik let a nakonec to většinou odskáče ten, kdo z korupce činitele našel, uspořádá z frustrace a z recese pouliční vzpouru bezdomovců čmárajících po zdech bizarní hesla hlásající spravedlnost, pravdu a lásku. V předstíraném převratu, který Veronika natáčí pro TV-EU, Wagner předkládá do kamery důkazy Pascalovy korupce. Ingrid nemá na vybranou než je vzít na vědomí, přeloží Pascala na direktorát do Estonska a Wagnera na generálního

direktorát do Bukurešti a jejich funkce rozdělá přítomným ženám podle své nové direktivy. Na závěr všichni zatančí kankán na Ódu na radost.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

OŠIDNÝ NÁVRAT

Benjamin Kuras

Obsazení: 1 muž, 1 žena

Praha, rok 1990. Martin je navrátilý emigrant a ministr nové postkomunistické vlády, proslulý dlouholetou zahraniční pomocí disentu, jímž je pokládán za národního hrdinu. Petra je mladá ambiciózní novinářka, dcera jeho starého spolužáka a kamaráda, který jako aktivní disident zemřel ve vězení. Získá od něj exkluzivní interview, na němž si chystá odstartovat úspěšnou kariéru a vydává ho v prestižním ženském časopise na několikátýdenní pokračování. Během rešerší na Martina vytahuje nejprve zábavné informace o tuctech jeho milostných afér a nemanželských dětí, ale postupně se dostává k dokumentům naznačujícím, že Martin z emigrace spolupracoval s českou tajnou bezpečností a má možná přímo na svědomí zatčení jejího otce. V pěti scénách se rozvíjí několik překvapivých zápletek, v nichž Petra nakonec zjišťuje, že ani ona není tím, zač se pokládá.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

JEN JINÝ SEN

Miroslav Oupic, Ladislava Chateau

Obsazení: 8 mužů, 5 žen, 1 chlapec

Hra je příběhem osamělého 65-ti letého televizního a filmového scenáristy Františka Horáčka na začátku devadesátých let minulého století, kdy v Československu probíhaly převratné politické změny a také chaos. Tento muž musí odejít ze svého místa v televizi, protože je nařčen z přílišné

spolupráce s předcházejícím režimem. Vyčítá se mu, že psal ve prospěch minulého režimu a že není dravý a flexibilní, jak se to v celé společnosti nově vyžaduje. Jeho manželství se rozpadá, děti se odcizí a muž opouští svůj původní domov. Zůstává sám a je nucen řešit existenční problémy – hledání nového bytu, nové práce, nového vztahu, a to ve světě, který je mu cizí a hekticky spěchající, ve světě, jemuž stěží může porozumět, dokonce ani sám porozumět nechce. Ve světě reklamy, kultu mládí, libovůle a zneužívání moci peněz ve všech oblastech života.

Pan Horáček začne pravidelně chodit do blízké útulné a tiché kavárny, ze které má výhled na svůj bývalý dům. Připomíná si příjemné rodinné okamžiky a imaginárně hovoří se svou bývalou ženou. Kavárna se však postupně mění, čím dál častěji zde hraje nesnesitelná hudba, přichází hlučná klientela. Jednoho dne je osloven všehoschopným režisérem Flasarem, aby napsal kulturní scénář válečného filmu, do kterého ale musí napasovat i erotiku a sex, neboť jen tyto ingredience film nejvíce prodají! A o peníze jde v nových filmech především! Spojení války a sexu se scenáristovi Horáčkovi vůbec nezamlouvá, ale peníze mu ubývají a tato nabídka je tak velkorysá! Jak se vyrovná nejen s touto nabídkou, ale i se svým životem v této nové hektické době?

Hra *Jen jiný sen* tragikomicky ukazuje nelehký život staršího člověka v dnešní době, ve které je nejdůležitější být cool, anebo tak působit; věcem pomíjivým, jako je krása, mládí nebo peníze se přikládá prakticky rozhodující role a mnohem důležitější věci společnost opomíjí.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

ICH ADOLF

Anna Sobotková

Žánr: komedie

Obsazení: 5 mužů, 2 ženy a další nacisti

Adolf Hitler na konci války spáchal sebevraždu. Ale co když skutečnost byla jiná? To je výchozí myšlenka hry, která získala **3. místo v Dramatické soutěži o nejlepší původní divadelní hru (navazující na 22. ročník soutěže o Cenu Alfréda Radoka) v roce 2015.**

Hlavní postavou divadelní komedie *Ich Adolf*, je Adolf Hitler viděn z autorčina groteskního pohledu. Není zde démonickým řečníkem, ani omamujícím společníkem. Je to chlap v letech, který rád spí, leze mu na nervy milenka, neustále odkládá svatbu a všechny povinnosti rád přehazuje na druhé. Anna Sobotková se snaží vykreslit postavu Hitlera i skutečných historických událostí bez přísad démoničnosti, zveličování schopností a intelektu Vůdce. Ukazuje Hitlera jako směšnou figurku v rukou spolupracovníků a našeptávačů. S pomocí archivních záznamů Českého rozhlasu a dochované korespondence Evy Braunové a Adolfa Hitlera mapuje události 2. světové války. Černý humor je hlavním tématem hry, která je díky tomu divácky vděčným divadelním tvarem.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

SESTRY B.

Milena Štráfeldová

Obsazení: 2 ženy

Lída Baarová vs. Zorka Janů ve 13 obrazech a tmách.

„Copak za to všechno můžu já?“, ptá se slavná herečka Lída Baarová v úvodu hry *Sestry B.* „I za ni?“ – Právě se totiž dozvěděla, co se rok po válce stalo s její mladší sestrou, nadějnou herečkou Zorkou Janů. Hra zachycuje

zhruba patnáctileté období v životě Baarové, dobu od jejích hereckých začátků v roce 1931 až po její uvěznění v roce 1946 kvůli údajné kolaboraci s nacisty. Současně s tím však připomíná osudy její o sedm let mladší sestry, herečky Zorky Janů, která ve svých pětadvaceti letech spáchala sebevraždu. Jde o jakýsi zpětrhaný dialog „přes čáru“, která po celé představení rozděluje jejich životy. A rozdíl sedmi let věku mezi oběma sestrami není nejdůležitější – dělí je i odlišné názory na herectví a uměleckou kariéru, vztahy k mužům a především na politickou situaci v tehdejší Československu. Sestry se k sobě během let snaží přiblížit, často ale marně. Jejich životy se skutečně protnou až ve chvíli, kdy mladší Zorka umírá. A pro Lídu Baarovou vyvstává otázka, kdo je za její smrt odpovědný. Dokáže si připustit i vlastní díl viny? Ve hře vystupují dvě herečky mladšího věku.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

NABÍZÍME PŘELOŽENÉ zahraniční hry

JEŽÍŠEK JE NEŘÁD
(LE PÈRE NOËL EST UNE ORDURE, 1979)

Josiane Balasko, Marie-Anne Chazel, Christian Clavier, Gérard Jugnot, Thierry Lhermitte, Bruno Moynet

Francie

Překlad: Irena Novotná

Žánr: komedie

Obsazení: 5 mužů, 2 ženy

Město je krvežíznivá bestie požírající bez pardonu slabé... Statisticky dokládají, že zoufalí lidé páchají sebevraždy dvakrát častěji než ti ostatní. A to byl důvod, proč hrstka mužů a žen z řad dobrovolníků založila linku důvěry „Přátelé v nouzi“. Cílem je probourat zeď mlčení... Pro ty, kdo klesají na mysl, je stále na drátě člověk ochotný naslouchat a promluvit si... Je to snadné, zadejte tři písmena SOS anebo vytočte číslo 44.87.74.90. I na Štědrý den naleznete slova útěchy!

Zaměstnanci linky důvěry „Přátelé v nouzi“ zapomenou v návalu vánočního sentimentu na základní pravidlo a pozvou do kanceláře hned několik zoufalců. Pierre Morteze podlehne naléhání nešťastníka, který se představí jako Katia a z něhož se vyklubou muž převlečený za ženu. To jeho kolegyně Tereza se nechá přemluvit poněkud pomalu chápající a prostořekou

sestřenicí Josette v pokročilém stupni těhotenství. Spolu s ní naruší štědrovečerní idylku Félix, její násilnický přítel, přestrojený za Santa Clause. Kromě toho vpadne co chvíli do dveří soused Radan Preskovič a přináší gastronomické „perly“ ze své domoviny. Takoví jsou hlavní protagonisté bláznivé komedie vyprávějící příběh o tom, která se mohou svátky klidu a míru zvrhnout v noční můru.

Divadelní hra *Ježíšek je neřád* vznikla v roce 1979 a je pod ní podepsáno nezávislé divadelní sdružení Le Splendid. Autoři netušili, jak velké oblibě se bude tento kus těšit (jejich humor je specifický, drsný a rozhodně ne korektní). Nakonec však hra slavila takový úspěch, že dala vzniknout stejnojmennému filmu a francouzská televize jej uvádí s zleznou pravidelností vždy o Vánocích.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

14. HRABĚ GURNEY

(THE RULLING CLASS, 1969)

Peter Barnes

Velká Británie

Překlad: Ota Ornest

Žánr: komedie

Obsazení: 17 mužů, 3 ženy

13. hrabě Gurney se připravuje ke spánku. To zahrnuje i jeho pravidelný rituál – lehké přiškrčení při autoerotice. Tentokrát ale neodhadne míru a podléhá absurdnímu úmrtí.

Získat jeho dědictví a zároveň i jeho postavení má nejbližší příbuzný Jack. Jack se ale vrací z psychiatrické léčebny. Během svého nešťastného dospívání na internátě si totiž v obrané vypěstoval přesvědčení, že je Ježíš Kristus, který se vrátil na zem a ztělesňuje veškerou lásku. Je přesvědčen, že ho ostatní musí milovat, aby našli vnitřní smír a dosáhli spasení.

Černá komedie Petera Barnese svým humorem připomíná nejlepší skeče Monty Pythona. V roce 2015 se 14. hrabě Gurney dočkal úspěšného revivalu s kritikou oceňovaným Jamesem McAvoyem v hlavní roli.

Text je v elektronické verzi k dispozici v DILIA.

SLAVNÝ ITALSKÝ KOMEDIOGRAF ALDO DE BENEDETTI V DILIA

DVA TUCTY RUDÝCH RŮŽÍ

(DUE DOZZINE DI ROSE SCARLATTE, 1936)

Aldo de Benedetti

Itálie

Překlad: Jan Makarius

Žánr: komedie

Obsazení: 2 muži, 2 ženy

MARINA: A tančit budu, tančit! Protančím celé noci. Chci být veselá, chci prožít bláznivý týden.

TOMASSO: S Albertem?

MARINA: Dovolte! Manžel se mnou přece nepojede. A to je dobře! Takový krátký rozchod je zdravý. Manželskou monotonií je třeba časem přerušit, vypřáhnout... Víte, co udělám? Nikomu neprozradím, že jsem vdaná.

Řím. Bohatý manželský pár Marina a Alberto, jejichž láska už trochu zevšedněla. Tomasso, rodinný přítel, starý mládenec a ctitel Mariny. A dva tucty rudých růží.

Marina se chystá odjet na čtrnáct dní na hory a tam si užít trochu legrace. Její manžel Alberto se těší na čtrnáct dní svobody v Římě a dveře si nechává otevřené pro všechno. Pak ale zazvoní telefon: Krásná, bohatá, římská dáma si u Alberta, který jí nestačí vysvětlit, že se jedná o omyl, objedná dva tucty červených růží. Alberto v tomto omylu vycítí příležitost k milostnému dobrodružství. Květiny objedná a nechá k nim přiložit lístek s milostným vyznáním a podpisem „Tajemný“. Než ale stačí květiny doručit krásné dámě, objeví je Marina, která si myslí, že má tajného ctitele a obratem zruší plánovanou cestu na hory. Tím se odstartuje divoký kolotoč plný nedorozumění a omylů, který málem vyústí až k rozvodu. A jak dopadne Tomasso – jediný skutečný ctitel paní Mariny?

Hra *Dva tucty rudých růží* je neslavnější komedií významného italského komediografa a filmového scénáristy, Alda de Benedettiho, a byla přeloženo do 37 světových jazyků.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

TŘICET VTEŘIN LÁSKY

(TRENTA SECONDI D'AMORE, 1937)

Aldo de Benedetti

Itálie

Překlad: Jan Makarius

Žánr: komedie

Obsazení: 6 mužů, 7 žen

Komedie slavného italského komediografa Alda de Benedettiho *Třicet vteřin lásky* ukazuje, že dělat si řidičský průkaz tajně, není jen tak!

Grazia, mladá manželka úspěšného zubního lékaře Tullia, si potají dělá řidičský průkaz jako překvapení k jeho narozeninám. Když ale Grazie se svým instruktorem vyjíždějí z města, uvidí je její švagrová a okamžitě v rodině rozhlásí, že Grazia má milence. Grazia

na nátlak rodiny prozradí, že si dělá řidičský průkaz a jako důkaz nasedne zkratkovitě do auta, nastartuje, vyjede, pak místo brzdý šlápne na plyn a omylem přejede chodce. Odškodnění je vyčísleno na milion a půl lir. Majetek i pověst rodiny je v ohrožení. Pak ale přejetý muž navrhne, že se odškodného vzdá za jeden jediný polibek od Gracie. Nesmí to ale být nemastná, neslaná, chladná pusa z donucení, „*ale polibek musí mít razanci a soudržnost. Zkrátka, musí stát za to. A trvat třicet vteřin!*“ Návrh přejetého Pietra způsobí v rodině rozruch a bude mít nečekané vyústění...

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

JDU PRO VÍNO, ZATÍM PROSTRŮ! (IL DESTINO SI DIVERTE)

Aldo de Benedetti

Itálie

Překlad: Jana Makariusová

Žánr: komedie o třech dějstvích

Obsazení: 8 mužů, 4 ženy

ADAM: Proč tě tedy bral k sobě?

EVA: Proč?! Protože mám pěknou postavu, protože dobře vypadám, protože mu dělá dobře, když se se mnou může ukazovat! Kdybych přibrala, hned si najde jinou.

ADAM: Ne!

EVA: To je mužská láska. Mít takovou milenkou, aby druzí pukli závidí. Totéž, jako vlastnit poslední model nějakého přepychového auta. Jenže i ta nejkrásnější se okouká zrovna jako ten bourák! Stačí, když se vynoří nový model!

Není radno nechávat manželku doma samotnou, když jdete ven obstarat víno. Chudý, stárnoucí malíř Adam to udělal, a když se vrátil, našel doma už jen dopis na rozloučenou. Jeho mladá a krásná manželka Eva od něj utekla s jiným, protože ji už nebavilo žít v nuzotě a počítat každou korunu. Opuštěný Adam se ještě několik let protlouká jako malíř, až se nakonec rozhodne najít si řádné zaměstnání a přijde se k bohatí Fabioví ucházet o místo jako šofér. Fabio by Adama přijal, ale jeho rozhodnutí musí ještě potvrdit jeho paní, která se právě vrací z nákupů. Bohatá paní není nikdo jiný než Eva! Jak dopadne jejich setkání? Je Eva jako bohatá paní šťastná? Stane se Adam Fabiovým osobním šoférem? A neobjeví se další dopis na rozloučenou?

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

USTLÁNO NA RŮŽÍCH

Aldo de Benedetti

Itálie

Překlad: Jan Makarius

Žánr: komedie o dvou dějstvích

Obsazení: 3 muži, 3 ženy

TROMBI: Máme tady dalšího.

TITO: Dalšího koho?

TROMBI: Dalšího manžela, kterému budeme hlídat manželku.

Třetí stupeň!

TITO: Tak to ne, šéfe! Se mnou nepočítejte! Copak musíte

přidělovat všechny tyhle případy mně? Víte, jak je nemám rád.

Připadá mi prostě zbabělé hlídat někomu manželku! Chudinky

ubohé! Vykračují si tak klidně, šťastně, s úsměvem a já se za nimi

plížím jako vrah. Slídím, špehuju, do ložnic jim lezu, a proč?

Abych odhalil jejich sladká tajemství. A pro koho? Pro omezené

legitimní manžely! Nene, hnusné! Už mně to leze krkem!

Jeden přeslazený romantický film, jedna rozsvícená lampa v okně, jedna zasněná manželka, do toho všeho jeden žárlivý manžel s číslem na detektivní agenturu a bláznivá komedie slavného italského komediografa Alda de Benedettiho může začít!

Mladá a krásná Adriana viděla v kině romantický film "Ustláno na růžích", v němž lampa v okně přivolávala opravdovou lásku. Jednu noc, když byla Adriana doma úplně sama, si chtěla tohle "kouzlo" zkusit, postavila do okna svítící lampu a zasnila se. Místo opravdové lásky se v pokoji ale objevil její manžel Paolo, který měl být na služební cestě, ale ujel mu vlak, a tak se musel vrátit domů. Paolo uvidí svítící lampu v okně a svou ženu ležící zasněně v křesle ve zhasnutém pokoji a vše je mu jasné: Jeho žena čekala na milence! Protože Paolo musí nutně odjet na služební cestu, najme si detektivní agenturu, aby jeho ženu sledovala. Výsledky sledování budou víc než zajímavé...

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

PAVLÍNA A LVI (PAILA E I LEONI, 1964)

Aldo de Benedetti

Itálie

Překlad: Jan Makarius, Jana Makariusová

Žánr: komedie o dvou dělech

Obsazení: 2 muži, 1 žena

LEON: Copak se vám přihodilo?

PETR: To vám neřeknu.

LEON: Proč?

PETR: Protože je to hrozné!

LEON: Ale prosím vás, máte snad na svědomí nějaký delikt?

PETR: Kdoby jen jeden!

LEON: Podívejme se. A kdo tedy vlastně jste? Kasář? Vrah? Špión?

PETR: Ani to, ani ono. Jsem... divadelní autor.

Ženy a divadlo. To jsou dvě témata, kterými se ve své komedii *Pavlína a lvi* zabývá slavný italský komediograf Aldo de Benedetti.

Známý poslanec Leon si do svého bytu pozve krásnou intelektuálku Pavlínu a snaží se ji svést. To se mu ale nepovede. Pavlína si dělá legraci z jeho neschopnosti a z jeho bytu znuděně odchází. Leon má obrovskou zlost, ale v tu chvíli ve svém bytě objeví Petra, který se tam po celou dobu schovával. Leon chce zavolat policii, ale po chvíli vyjde najevo, že Petr je neobjevený divadelní autor a do jeho bytu vnikl, protože už několik dní nejedl a chtěl si v jeho kuchyni ukrást něco k snědku. Petr je inteligentní a vzdělaný, ale jak říká, hlady může člověk umřít i s diplomem. Leon se mu rozhodne pomoci. Pod svým jménem dostane Leon na jeviště hned několik Petrových dosud nevedených divadelních her. Hry sklídí velký ohlas. A to i u Pavlíny, která se přijde Leonovi vyznat ze svých citů. Pavlína přiznává, že láskou k Leonovi vzplanula právě kvůli jeho hrám. Jenomže jejich skutečným autorem je Petr. Kdo nakonec sklídí plody Petrova talentu? Leon? Petr? Anebo?

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

MILOSTNÉ DOSTAVENÍČKO 😊@Ⓜ (INCONTRO D'AMORE)

Aldo de Benedetti

Itálie

Překlad: Jana Makariusová

Žánr: komedie

Obsazení: 3 muži, 3 ženy (rozhlasový hlasatel)

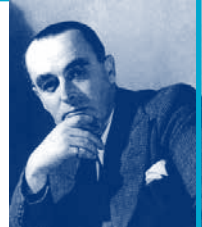
Advokát Giulio se zajímá pouze o své koně a dostihy. Jeho nejlepší přítel Massimo pro něj a jeho ženu Luciu navrhuje dům. Lucia dostává už několik měsíců každý týden kyticí růží a milostná psaníčka od

neznámého ctitele. Jejího manžela Giulia to ale nijak nezneklidňuje. Lucia je nešťastná, že na ni její manžel vůbec nežárlí. Massimovi přiznává, že si kytice i psaníčka posílá sama, aby ve svém muži žárlivost vzbudila. Nakonec Luciu napadne poslední zoufalá akce: Massimo má hrát jejího milence a její manžel je má nychytat. Massimo je ze situace zmatený, ale protože se mu Lucia líbí, nakonec na návrh kývne. Dle plánu má Giulio obdržet anonymní dopis, ve kterém bude upozorněn, že v určitém hodinu má jeho žena s Massimem milostné dostaveníčko v jeho bytě. Fiktivní milostné dostaveníčko ale dopadne úplně jinak, než Lucia (i Massimo) plánovali.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

ALDO DE BENEDETTI (1892–1970)

Slavný italský scénárista a komediograf. Za svůj život napsal 118 filmových scénářů. Jeho divadelní komedie byly přeloženy do mnoha světových jazyků. Nejúspěšnější hrou A. de Benedettiho je komedie plná nedorozumění *Dva tucty rudých růží* (1936). Hra se dočkala svého filmového zpracování v Itálii, Německu a bývalém Československu (*Dva tucty červených růží*, režie: Pavol Haspra, 1988). Mezi jeho další oblíbené komedie patří např.: *Milostné dostaveníčko*, *Třicet vteřin lásky*, *Jdu pro víno, zatím prostřil*, *Jelen v laguně*, *Ustláno na růžích*, *Dobrou noc, Patricie!*, *Pavlína a lvi*.

KONEC DĚJIN – JEDNA ŽENA (FIN DE L'HISTOIRE, 2007)

François Bégaudeau

Francie

Překlad: Kateřina Neveu, Katia Hala

Žánr: dokumentární drama – monolog

Obsazení: 1 žena

Někdo přichází a je to žena. Zkusme se na ni jen dívat a slyšet ji. Dívat se jak mluví, slyšet jak vypráví. Nehledat, co se za jejími slovy skrývá, ale co ukazují. Někdo přichází a je v tom všechno. Celý svět v jejím hlase, v jejích slovech, v jejím výrazu. Zatímco Dějiny pokračují ve své hrdinské a marné cestě, objeví se před námi koncentrát modernosti a je to žena.

Těmito slovy François Bégaudeau uvádí svůj román a potažmo dokumentární divadelní hru *Konec Dějin – jedna žena*. Východí bod hry je reálná osoba v konkrétní situaci. Francouzská novinářka Florence Aubenas (1961) strávila v Iráku v roce 2005 pět měsíců v zajetí. Do vlasti se za velkých emocí vrátila dne 14. června 2005. Její osudy sledovali lidé napjaté po celé Francii: na radnicích měst visely v době zajetí fotografie novinářky a jejího iráckého průvodce, neuběhl den, aby jim přes média nebyla vyjádřena podpora. V den svého návratu poskytla novinářka tiskovou konferenci, během které vylíčila podmínky zajetí: byla držena v temném sklepe se zavázanýma očima, mohla udělat jen 24 kroků na záchod a zpět, promluvit jen 80 slov, musela se naučit jíst bez pomoci rukou atd. Postoj novinářky během konference ale překvapil – žádné zhroucení, žádné naříkání, žádná sebelítost, ale naopak odstup, ironie, smysl pro humor. Síla jejího charakteru dala Bégaudeauovi příležitost k tomu, aby v jejím projevu hledal obraz ženské revoluce, respektive to čemu říká „koncentrát modernosti“. Hra napsaná mužem zde přináší pohled na dějiny skrze ženu.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

BEZ KABELKY ANI RÁNU (HANDBAGGED, 2014)

Moira Buffini

Velká Británie

Překlad: Hana Pavelková

Žánr: komedie

Obsazení: 2 muži, 4 ženy

Žádná jiná žena není tak slavná jako britská královna Alžběta II. a žádná jiná žena nebudí ve Velké Británii takové kontroverze jako bývalá předsedkyně vlády Margaret Thatcherová. Ve hře *Handbagged* se ke slovu dostanou obě. Dramatička Moira Buffini dokonce jejich postavy zdvojnásila, takže na jevišti vystupují královny i premiérky dvě – mladší a starší královna a mladší a starší Železná lady. Aby mohly vyprávět příběh svého komplikovaného vztahu mladému publiku, pro které jsou osmdesátá léta 20. století vzdálená podobně jako druhá světová válka, asistují jim i dva mužští herci, kteří hrají zbývajících 18 rolí – od královského komorníka po americký prezidentský pár. Způsob, jakým se historie vypráví i nevypráví, je neustále komentován všemi postavami, které neustále vystupují ze svých rolí, aby mohly k jednotlivým událostem či názorům zaujmout vlastní postoj a divákům dovysvětlit, jak to vlastně bylo. Jsme přeci na divadelním jevišti.

Text je v elektronické verzi k dispozici v DILIA.

BÍLÍ SLONI TANČÍCÍ FLAMENCO @ (WHITE ELEPHANTS DANCING THE FLAMENCO, 2010)

Franco D'Alessandro

USA

Překlad: Tereza Mocová

Žánr: psychologické drama

Obsazení: 5 mužů, 3 ženy

Maggie a Scott si užívají zdánlivě bezstarostného života v poválečné Evropě. Jejich vztah je ale válkou poznamenaný. Scott je válečný veterán, v němž střelba stále doznívá a o třináct let mladší Američanka Maggie je v jeho očích stále nedospělá. Jeho neschopnost o věcech mluvit jim brání, aby se v životě posunuly a v jejich vztahu stále visí nevyřčené křivdy. Zatímco se Scott není schopen posunout z místa, z Magie se postupně stává dospělá mladá žena, která ví, co od života chce. Vášnivá síla flamenca jí pomůže objevit svou vlastní sílu, kterou v ní Scott dosud potlačoval a ona již nemůže setrvat na stejném místě...

Nová hra Franca D'Alessandra, autora velmi úspěšných *Římských nocí*, s citem odhaluje zamlčené pravdy milostného vztahu a dvěma hercům nabízí dvě nebyvale životné postavy, které svou propracovaností připomínou hrdiny her Tennesseeho Williamse

Text je v elektronické verzi k dispozici v DILIA.

PŘEHLÍŽENÍ (BLIND EYE, 2014) @

Susannah Finzi

Velká Británie

Překlad: Jaroslav Beznoska

Žánr: drama

Obsazení: 5 mužů, 1 žena

V roce 1982 se žalobkyně mezinárodního soudu Elizabeth Andersenová snaží usvědčit nacistického válečného zločince. O pomoc požádá vyjednavče OSN Stefana Mullera, jehož otec býval členem strany a spolupracoval s obžalovaným. Stefan se vydává do Lisabonu získat důkazy od otce, se kterým přestal komunikovat již před řadou let. Jak to všechno dopadne? Usvědčí padoucha? Usmíří se Stefan s otcem? A co s tím vším má co dělat spravedlnost?

Ve hře se prolínají dvě roviny. Osobní: děti ne/jdoucí ve stopách svých rodičů. Nadosobní: hledání spravedlnosti v moderním světě.

Text je v elektronické verzi k dispozici v DILIA.

SRAZ (REUNITED, 2012) @ @ @ @

Susannah Finzi

Velká Británie

Překlad: Jaroslav Beznoska

Žánr: černá komedie

Obsazení: 2 muži, 1 žena

Jednoho pátečního večera se sejdou dva bývalí spolužáci z vysoké, Luke Findlay a Edward Stocker, na zahrádce jedné venkovské hospůdky. Z plánovaného srazu bývalého univerzitního ragbyového mužstva na místo dorazí jen oni dva. Sraz byl odvolán, neboť cestou tam se v autě zabil jeden jejich spoluhráč. Luke byl ovšem již na místě a Ed o tom nevěděl.

Oba dva se po škole stali otroky londýnského finančního světa. Luke o všechno přišel. Ed je na vrcholu svojí kariéry. Nad lahví whiskey probírají minulost. Svoje lásky. Zesnulého bývalého spolužáka a jeho manželku, se kterou oba spali. A také svůj život a svojí budoucnost, pokud vůbec něco takového mají.

Divadelní hra *Sraz* pod svým originálním názvem *Reunited* měla premiéru v roce 2012 v Kings Theatre v anglickém Gloucestru. V roce svého prvního uvedení získala také ocenění Gloucestershire Drama Association Best Play Writing Award.

Sraz je černá komedie o jednom dějství. Hra je vhodná pro malá divadla, neboť je velmi nenáročná na scénografii a množství herců. Minimalistická scéna se oběje jen se dvěma stoly, několika židlemi a třemi herci (dva muži a jedna žena).

Text je v elektronické verzi k dispozici v DILIA.

RODINA (FAMILIE, 1999)

Maria Goos

Nizozemsko

Překlad: Lucie Gajdošová

Žánr: činohra

Obsazení: 3 muži, 3 ženy

Vánoční stres na horské chatě zvíří frustrace čtyřicátníků a temné vody šedesátníků. Vánoce s rodinou už léta nestojí za nic, ale to nejhorší Jana, jeho ženu Els a jejich dvě dospělé děti s partnery čeká letos: Sjeli se do odlehlejší švýcarské horské chaty, aby svátky oslavili společně a naposled. Els má totiž rakovinu, léčba neúčinkuje a čeká ji už jen pár měsíců života. Idylka nad grogem se nekoná a vědí to všichni. Janovi umírá manželka, jeho syn Nico je suchar, smolař a účetní k tomu, Nicova manželka Sandra nemluví, Nicova sestra, Janova dcera Bibi, přijela oslavit vánoční svátky vybavena tarotem a co říct o jejím muži, Vonovi – je víc zneuznaný

spisovatel, nebo uznávaný alkoholik? Jenže zdaleka nejhůř je na tom Els. Nejde ale kupodivu o zdraví. Proč by jinak vyjelo jejímu vlastnímu synovi z pusy: „*Pospěš si s tím umíráním!*“ a proč jí její muž dalších deset let života neodpustí? A k čemu jsou zázračná uzdravení, když už je na uzdravení pozdě? A co je pravdy na tom, že nejsou pouze špatné matky, ale také špatné děti? Rodinný kruh postavy nezachraňuje, ale poutá.

Hra úspěšné nizozemské autorky Marii Goos *Rodina* byla trhákem nizozemské divadelní sezony 2000/2001. Televizní adaptace této hry získala první cenu Gouden Kalf za nejlepší televizní hru a Dutch Film Critics Award na festivalu v Utrechtu v září 2001.

Text nizozemského originálu a anglického překladu je elektronicky k dispozici v DILIA. Český překlad bude k dispozici v prosinci 2015.

KLOAKA (CLOACA, 2002)

Maria Goos

Nizozemsko

Překlad: Tereza Šimůnková

Žánr: komedie

Obsazení: 4 muži, 1 žena

Ti čtyři byli v osmnácti nejlepší parta na světě. Teď je jim pětáctýřícet a svět už vůbec není jejich. Semletí životem se po letech náhodou potkávají v jednom obýváku. Nejstarší Jarda každým dnem usedne do ministerského křesla. Před několika hodinami ale opustil manželku a čtyři děti. Narkomana Toma zrovna propustili z blázince a na živobytí si místo v advokátní kanceláři vydělává ódami na roláky do katalogů Quelle. Divadelní režisér Martin je nervózní ze zítřejší premiéry. V hlavní roli vystoupí Jardova osmnáctiletá dcera. Nahá. Martinovi, který si na své sexuální výkonnosti vystavěl image, se líbí. Jenže Martin je už nějaký čas impotentní. A gay Petr, úředník, který kamarádům v nouzi poskytne azyl, horečně přemýšlí, jak nevrátit městu osm pláten dříve zneuznaného

malíře, které v uplynulých dvaceti letech od radnice fasoval jako laciný dárek k narozeninám. Jenže plátna teď stojí tři miliony eur a Petr už stihl čtyři z nich prodat...

Stačí dva večery a jedna ruská prostitutka s jizvou po císařském řezu k tomu, aby v přátelství na život a na smrt skutečně ztvířila zubatá? A kdo vysvětlí ministroví kultury, co znamená kloaka?

Hra *Kloaka* (v českém překladu také *Fuk!*) se stala hitem nizozemské divadelní sezony 2002/2003. V září 2004 měla premiéru ve slavném, nově zrenovovaném divadle Old Vic Theatre v Londýně v režii Kevina Spaceyho. Úspěchu se hra dočkala i při svém uvedení například v Německu a Španělsku. Televizní adaptace hry měla premiéru na Dutch Film Festival v září 2003, kde získala cenu diváků a speciální cenu pro hlavního herce. V roce 2004 byla tato adaptace oceněna Dutch Academy Award za nejlepší televizní drama. Také filmová verze zaznamenala obrovský divácký úspěch.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

BLAHOBYT (PLENTY, 1978)

David Hare

Velká Británie

Překlad: Hana Nováková

Žánr: činohra

Obsazení: 9 mužů, 5 žen

Hrdinka hry Susan Traherne byla za války jako mladá dívka vyslána do okupované Francie v rámci tajných operací SOE. Po návratu očekává, že v Británii nastane čas míru, spokojenosti a blahobytu. Změny ale stále nikde. Susan místo toho čeká série zaměstnání, z nichž většina naprosto neodpovídá její inteligenci, a nepříliš úspěšných sociálních interakcí: upjatou zdvořilost diplomata Brocka, za kterého se bez lásky provdala, si kompenzuje ve společnosti mladé bohémky Alice. Stále přitom vzpomíná na válku, na lidskou odvahu a intenzitu všech kontaktů, díky níž mohlo

i krátké setkání člověka ovlivnit pro zbytek života. V žalostném srovnání reality s dávnými ideály nemůže její stoupající společenské postavení či materiální zabezpečení zmírnit její narůstající frustraci...

Děj se odehrává v rozmezí let 1943–1962 a životní dráhu hlavní hrdinky sleduje v časových skocích na pozadí událostí evropské historie. Hra má výrazný tragický rozměr, ale také prvky konverzačního humoru.

Jedná se o jednu z neznámějších her předního britského dramatika Davida Harea a zároveň první titul, který napsal pro londýnské Národní divadlo. Tam jej uvedl ve vlastní režii v roce 1978. Text samotný i představitelka hlavní role Kate Nelligan byly nominovány na cenu Laurence Oliviera a později při broadwayském uvedení také na cenu Tony. Ve filmové adaptaci z roku 1985 roli Susan Traherne ztvárnila Meryl Streep, v inscenaci divadla Almeida v roce 1999 Cate Blanchett.

Text je v elektronické verzi k dispozici v DILIA.

PUSŤTE MĚ VEN!!! (LAISSEZ-MOI SORTIR!!!)

Jean-Marie Chevret

Francie

Překlad: Jaromír Janeček

Žánr: komedie (monolog)

Obsazení: 1 žena (+ 1 další žena, epizodní role)

Postavy:

Joce de Guérande, starší dáma, velká hvězda pařížského divadla, sebevědomá, energická

Karolína, její hospodyně, poněkud „obyčejná“ žena

Pusťte mě ven!!! je monolog známé divadelní a filmové star Joce, která se na terase svého luxusního pařížského apartmá chystá na večerní televizní show, pro jejíž realizaci udělala možné i nemožné a od níž si slibuje

znovuzkříšení své, vzhledem k jejímu věku poněkud hasnoucí, hvězdné kariéry. Joce se chystá na zkoušku před vytouženým přímým přenosem. Nervozita kulminuje. Před odchodem do televize si na terase zkouší funkčnost nedávno nainstalované bezpečnostní rolety. Ta se bez problému spouští, ale přes veškeré pokusy nezvedá zpět. Telefony zůstaly v bytě. Joce se všemožně snaží vysvobodit, upozornit na sebe sousedy, ale všechny pokusy o záchranu vysněného večera jsou marné. Zevnitř bytu k ní ze záznamníku doléhají zoufalé vzkazy produkce i přátel, kteří se jí snaží sehnat. Čas běží a Joce nakonec nezbývá, než se se svým vystoupením rozloučit. Noc tráví sama, zavřená na terase. Před očima jí defilují všechny významné okamžiky jejího života, stejně jakoby tomu bývalo bylo v televizním studiu. Vtipný text s překvapivým koncem nabízí mimořádnou hereckou příležitost pro zralou herečku.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

VÁCLAV (VASLAV, 2014)

Arthur Japin

Nizozemsko

Překlad: Veronika Ter Harmsel Havlíková

Žánr: činohra

Obsazení: 3 muži, 3 ženy

Přichází Václav. Začíná se svlékat. Z jedné z bílých stěn se vysune vana plná vody, z níž stoupá pára.

ĎAGILEV: Není to obyčejné tělo. Dost malé. Ramenatě a svalnatě. Krk dlouhý a silný. Chodidla široká, nártý vysoko klenuté. Prsty zahnuté jako drápy dravce. Kotníky kulaté jako dělové koule a ta stehna... Ta stehna, to je něco neuvěřitelného! Jsou snad dvakrát širší než boky. Silné provazce svalstva a svazky šlach, které se při sebemenším pohybu posouvají přes

a kolem sebe. A ty hýždě! Neuvěřitelné. Ty jsou spíš zvířecí než lidské. A tak se také pohybuje, pomalu, sebejistě. Mezitím se kolem třepotají ruce, nervózně, zvědavě, netrpělivě, stejně jako ty černé oči, bdělé v té hranaté tatarské tváři. Ta nepřítomnost studu má v sobě něco zvířecího. Můj Nižinský, můj Václav.

Děj hry *Václav* se odehrává jednoho osudného dne po konci 1. světové války ve švýcarském Svatém Mořici. 19. ledna 1919 zorganizuje Romola Nižinská, manželka legendárního tanečníka Václava Nižinského, benefiční představení v horském hotelu. Její muž na něm má po letech konečně opět vystoupit. Sergej Ďagilev, baletní impresárió světoznámého Ruského baletu a bývalý Václavův milenec, se vydává do Svatého Mořice v naději, že opět naváže vztah se svou životní láskou. Všichni mají od Václavova návratu na jeviště nejvyšší očekávání. „Bůh tance“ se však již více než o tanec zajímá o spásu lidstva a plíživě postupující šílenství propukne v plné síle právě během Nižinského posledního vystoupení.

„A teď je koník unaven,“ pronese Václav na jevišti, aby následujících třicet let svého života strávil v ústavech pro choromyslné, aniž by ještě kdy promluvil.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

ARTHUR JAPIN (*1956)

Nizozemský dramatik a romanopisec, vystudoval Amsterdamskou divadelní školu, zahájil hereckou kariéru, kterou ale přerušil po vydání svého prvního bestselleru *Černoš s bílým srdcem* (De zwarte met het witte hart, 1997, česky 2012). I další romány se těšily obrovskému čtenářskému úspěchu. Japinovo dílo je přeloženo do 21 jazyků a oceněno mnoha literárními cenami. Kromě prózy píše Japin

také scénáře a divadelní hry. Černocho s bílým srdcem přepracoval do podoby anglicky zpívané opery *Kwasi a Kwame*. Na podzim roku 2013 slavila úspěchy jeho hra *Absinthe* a na jaře 2014 měl premiéru *Václav*, divadelní zpracování stejnojmenného románu. *Václav* je přeložen do angličtiny a bude uveden také v londýnském West End Theatre.

PRÁVĚ ZAČÍNÁME (AND AWAY WE GO)

Terrence McNally

USA

Překlad: Pavel Černý

Žánr: komedie

Obsazení: 3 muži, 3 ženy

Časy se mění, ale život v divadle zůstává prakticky beze změny: je chaotický, někdy krutý, ale dost často i radostný. Komedie Terrence McNallyho *Právě začínáme* diváky nechává nahlédnout do zákulisí divadla ve starověkých Athénách, na zkoušku do alžbětinského divadla Globe, do Královského divadla ve Versailles, na první čtenou Čechovovy nové hry, ale i na americkou premiéru hry Čekání na Godota.

„Oceňovaný autor s evidentní láskou k divadlu sestavil komedii ze série skečů... odehrává se v divadlech po celém světě, v dobách různých historických milníků, od antického divadla až po americké divadlo současnosti, zatímco kultura musela čelit rozličným překážkám od cenzury až po revoluci. Jedná se o jedinečnou příležitost, aby soubor předvedl svoji tvárnost v čase pod dvě hodiny bez nároků na výraznější změny kostýmů.“ Time Out New York

Text je v elektronické verzi k dispozici v DILIA.

NEMNOZÍ A ZLÍ DNOVÉ (OUR FEW AND EVIL DAYS, 2014)

Mark O'Rowe

Velká Británie

Překlad: Markéta Polochová

Žánr: drama

Obsazení: 3 muži, 2 ženy

Zatím poslední O'Rowova hra přináší břitkou, surovou sondu do života jedné středostavovské rodiny. Manželský pár padesátníků – Margaret a Michael – uvítají na začátku hry doma mladšího hosta, Dennise. Teprve postupně z dialogu vyplyne, že Dennis je přítel jejich dcery, jež se ale této seznamovací akce neúčastní. Zdánlivě bezstarostný hovor naruší až letmá zmínka o jejich synovi – tajemném chlapci, který prý mívá své „temné stránky“, v jedenácti letech utekl z domu a beze stopy zmizel. Tak zní alespoň oficiální verze rodičů. Právě tajuplný chlapec se stává ústředním tématem hry – autor postupně poodkrývá jeho osud, přesto Jonathanovo tajemství nikdy úplně neodhalí. Na závěr se alespoň dozvíme, co se stalo oné osudné noci, kdy chlapec „utekl“, poté co se pokusil znásilnit vlastní matku, otec ho zabil. Tím se ale rodina od chlapcova vlivu neodstříhla, jak ukazuje závěrečný výstup hry...

Přestože děj plyne v přítomnosti (de facto v reálném čase pouze s odskoky odpoledne – noc – druhý den), je příběh vyprávěn retrospektivně. Postupně tak odkrýváme jemné vrstvy minulosti: rodinná tajemství, násilnosti, nakonec i vraždu. Přestože je vražda chlapce klíčovým motivem, stává se „pouhou“ pointou, vlastní tragičnost je vedena spíše v přítomném čase než v minulosti a jejich událostech. O'Rowe navíc s chutí své diváky zavádí na falešné stopy, a tak několikrát během hry musí člověk pozmenit předpoklad, ke kterému vedly (jasné) indicie, čímž hra získává jemně detektivní rysy.

Dialogy jsou psány typickým o'rowovským stylem, plné zámlk, přeřzení, opakování i nového navázání na započatou, nikdy nedořečenou větu. Mnohé pasáže prostupuje latentní, téměř neznatelná ironie, jiné jsou naopak bez zjevnější příčiny zahaleny temným, tajuplným nádechem (zejména přechody mezi jednotlivými akty). Jak navíc ukázala i britská premiéra v roce 2012, přináší O'Rowova hra zejména výraznou hereckou příležitost pro představitele obou rodičů.

Text je v elektronické verzi k dispozici v DILIA.

PUSTINA

Malina Prześluga

Polsko

Překlad: Irena Lexová

Obsazení: 3 muži, 3 ženy a pes

Komorní hra zachycující život jedné rodiny s dospívajícími dětmi, babičkou a psem v městském prostředí. Všichni mluví o tom, jak se mají rádi, všichni dohromady se ale neustále hádají a přesto se nedokáží od sebe odloučit.

Zestárlá a lehce „opozděná“ babička se pořád shání po dědečkovi, který již dávno nežije. Fantazijní a poetická hra, která nemilosrdně obnažuje charakteristiky individuálních postav, skrze něž je nám nabízen obraz našeho světa, svět sobecky pohlízejících lidí, malicherných, závistivých a zlostných, necitlivých a stářím pohrdajících jedinců. Obrazy jsou řazeny zvláštním způsobem – sledujeme běžný životní chod v rodině během vánočních svátků (za všeobecně vzrušené, sentimentální nálady), a teprve na konci se dozvídáme, že všechno je jakýmsi snem, vysněným naprosto opuštěnou, osamocenou ženou, žijící pouze se svým psem, kterou navštíví realitní agent, jenž jí nabízí výhodný prodej jejího domu (můžeme si ovšem myslet, že stařenku raději chce o něj připravit), poněvadž, jak se dozvídáme v samotném závěru hry, bude stařenka, spolu s dalšími jinými

osobami, zařazena do ústavu pro staré, opuštěné lidi (a nemusí to být pouze jen domov důchodců).

Hra je napsána krásnou polštinou, laděná poeticky (přestože tu a tam se objeví, ale jen lehce, ostřejší výraz) a v závěru i s použitím krátkého verše. Dialogy místy působí komicky a zároveň i absurdně.

Kritika současné společnosti, světa přebujelých technologií a masové komunikace, neustálého cestování a migrace, uzavírání se do sebe sama – a ve výsledku hrozící zánik rodinných vazeb, ale i zánik vzájemné pomoci a všeobecná necitlivost. Hra je také o tom, že naše společnost kulturně, politicky i ekonomicky upadá – a že si přestáváme všimnout faktu, že se ocitáme v jakési novodobé „dekadenci“.

Překlad hry podpořila Nadace Český literární fond.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

SCÉNY Z RODINNÉHO ŽIVOTA (SCENES FROM FAMILY LIFE, 2007)

Mark Ravenhill

Velká Británie

Překlad: Josef Beran

Žánr: činohra

Obsazení: 2 ženy, 2 muži, 3 vojáci, Matka s prázdným kočárkem, Rodiče a děti

Jack a Lisa jsou náctiletí milenci z Londýna, až příliš mladí na to, aby spolu čekali dítě. Na začátku žijí obyčejný příběh ve kterém se Lisa ujišťuje o Jackově lásce a perspektivách jejich budoucnosti. Vše se změní ve chvíli když do jejich životů vstoupí Apokalypsa. Když se Lisa rozplyne a vrátí poprvé, vypadá to ještě jako vtip, kterému ani ona sama nevěří. Avšak čtenost jejího mizení se začíná stupňovat a doba po kterou se nevrací je čím dál tím delší. Jackův šok se stupňuje, když u nich zazvoní přátel Stacey a Barry,

protože Barry má s mizením stejný problém. Situace dále graduje, přijdou další přátelé, kteří jim zvěstují, že lidé mizí po celém světě. V příštích chvílích převezme moc armáda a vyhlásí stanné právo. Byt Jacka a Lisy je určen jako sběrné místo pro civilisty z ulice. Ač se vojáci snaží mít vše pod kontrolou, mizení se zastavit nepodaří. Nejdříve postupně a pak náhle zmizí všichni lidé, kteří do bytu Jacka a Lisy přišli, až na Jacka a Stacy. Stacy je ve vysokém stupni těhotenství a ze stresu, který prožila, začne rodit. Jack pomůže na svět její dceři a spolu zůstanou jako poslední lidé na světě

Stacy stále doufá, že Barry, otec jejího dítěte a ostatní lidé se vrátí zpět a svět bude zase normální. Nechce se smířit se situací a spojit svůj život s Jackem jinak než přátelstvím. Naproti tomu Jack se příliš vžil do role posledního muže na světě a chce se Stacy založit rodinu a znovu naplnit svět lidmi. Když Stacy jeho návrh odmítne, rozhodne se přinutit ji násilím. Než však Jack stačí své plány uskutečnit, Stacy a její dítě se rozplynou. Jack zůstane na světě sám mezi zvířaty a postupně se stane zvířetem.

Po půl roce se lidé náhle začnou vracet. Svět a situace v něm se vrátí k normálu. Jackovi dělá problém se stát znovu člověkem. Až setkání s Lisou připomene, kým byl. Avšak znovu vyvstane další problém – Jack, jediný člověk na světě, který se nerozplynul, chce vědět, kde všichni lidé byli. Nikdo si však nic nepamatuje, nikdo neví, kde byl a jaké to tam bylo. Jack je šílený touhou po poznání a chce vědět, jaké to TAM bylo, i kdyby se Lise měl dostat do hlavy jakýmkoliv způsobem. Lisa řekne Jackovi, aby odešel, pokud se nechce změnit. V tu chvíli si Jack uvědomí, že nemůže všechno a všechny ovládnout a pokud nechce být sám, musí se jim přizpůsobit.

Text je v elektronické verzi k dispozici v DILIA.

JED (GIF, 2009)

Lot Vekemans

Nizozemsko

Překlad: Monika Loderová

Žánr: činohra

Obsazení: 1 muž, 1 žena

Hru *Jed* tvoří dialog muže a ženy na hřbitově. Je pošmurný den, hustě prší. On přijel z dálky, přijel na domluvenou schůzku o něco dřív a čeká v prázdné místnosti, kde je pouze automat na vodu, automat na kávu a několik židlí. Přijíždí žena. Setkávají se po deseti letech, v hovoru je cítit jisté napětí. Z jejich dialogu postupně vyplývá, že se jedná o bývalý manželský pár, který před deseti lety tragicky ztratil jediného syna. Muž ženu posléze opustil nečekaně během silvestrovského večera, protože nemohl již unést její způsob prožívání smutku, sedl do auta a odjel. Po dlouhém putování našel nový domov ve Francii. Žena zůstala v Holandsku a přesto že chodí do práce, sportuje, stýká se s lidmi a formálně se podílí na společenském životě, její život naplňuje pouze smutek. Když vyjde najevo, že muž je znovu ženatý a jeho partnerka čeká dítě, vzbudí to v ní pocit hořkosti a nespravedlnosti. Po krátké emotivní výměně se dialog zklidní a muž se snaží ženě vysvětlit své myšlenky, názor na prožívání tragických událostí, pokoru vůči životu. Nakonec se oba rozjedou do svých domovů.

Název hry *Jed* je záminkou, pod kterou žena zorganizovala setkání na hřbitově. Našla v novinách článek o jedu, který vypouští jisté rostliny na hřbitově a vymyslela si, že hřbitov a tím pádem i hrob jejich syna bude přemístěn.

Hra Lot Vekemans přináší všeobecné zamyšlení o prožívání smutku, síle žít a nacházet v životě pozitivní věci. Autorka za hru získala Nizozemskou cenu za nejlepší divadelní hru roku 2010.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

LOT VEKEMANS (*1965)

Nizozemská dramatička. Vystudovala sociální geografii na Univerzitě v Utrechtu a autorskou tvorbu na amsterodamské Schrijversvakschool Colofon. Krátce po absolvování školy pracovala jako novinářka. Od roku 1999 se již plně věnuje psaní divadelních her. Její hry slaví úspěchy na jevištích v Anglii, Německu, Lucembursku, Belgii, Francii, Rakousku, Jižní Africe, Číně, Argentíně, USA atd. Mezi její nejhranější hry patří: *Truckstop*, *Jidáš*, *Jed* (hra získala v roce 2010 nizozemskou cenu za nejlepší divadelní hru roku). Její nejnovější hrou je monolog Antigoniny sestry Isméné s názvem *Její sestra*, který měl v dubnu 2014 úspěšnou premiéru v Deutsches Theater.

NABÍZÍME

NEPŘELOŽENÉ zahraniční hry

HECUBA (2015)**Marina Carr**

Velká Británie

Žánr: drama

Obsazení: 4 muži, 4 ženy

Helena Trojská neexistuje. Vymysleli jste si ji.

Svět, v němž lidské instinkty byly zpuštěny násilím, se dělí pouze na vítěze a poražené. Trója padla. Válka končí a blýská se na nové začátky. Začátky něčeho ještě horšího. Jen co utichne pláč po poslední bitvě, je na čase přijít s odplatou. Ponížena svoji prohrou a uvězněna charismatickým vítězem Agamemnonem, musí královna Hecuba smýt krev svých vlastních synů ze svých rukou a vést své dcery vstříc světu, který už nepoznávají. Agamemnon obětoval svoji vlastní dceru, aby tuhle válku vyhrál. Ale nyní je zapotřebí další obět.

Po hře *Phaedra Backwards* je *Hecuba* pro Marnu Carr dalším zpracováním řecké mytologie, které v antické látce objevuje palčivá témata současnosti. „*Marina Carr ve své hře působivě poukazuje na bolest válečných obětí všech dob a zachovává si při tom svou temnou poetiku.*“ (www.thestage.co.uk)

Text anglického originálu je k dispozici v DLIA.

MARINA CARR (*1964)

Narodila se a vyrůstala v irském Hrabství Offaly. V roce 1987 absolvovala Univerzitu v Dublinu v oboru literatury a filosofie. Byla rezidenčním autorem v Abbey theatre a v Trinity College. Její dílo je výrazně ovlivněno antickým dramatem a vyznačuje se silnými ženskými hrdinkami. Mezi její nejslavnější hry patří např. *Porcie Coughlanová* nebo *Žena a Megera*.

LUCK JUST KISSED YOU HELLO 😊@🏠
(2015)**Amy Conroy**

Velká Británie

Žánr: drama

Obsazení: 2 muži, 1 žena

Jak se rozloučit se svojí nemesis? Se svým původcem všeho?

Laura se vrací domů kvůli nemoci svého otce. Nyní je z ní ale muž jménem Mark. Před tím, než se ale ujme své nové role, musí se nejdřív rozhodnout, jakým mužem být. Musí v sobě nalézt odpuštění, cestu k ostatním a způsoby, jak se s nimi zase smířit.

Mark i se svým homosexuálním bratrem Garrym sedí v nemocniční čekárně a vzpomínají na vyrůstání v tyranském stínu svého otce. Setkávají se tam ale s kamarádem z dětství, Sullivanem, který jej brání jako muže, jenž se mu v průběhu let stal otcovskou figurou.

Luck Just Kissed You Hello je citlivá, nekompromisní a především vtipná hra mladé britské herečky, jež zkoumá, kolik snahy musí člověk vynaložit, aby naplnil veškerá očekávání svého okolí. Kritika přirovnává chytré a vtipné dialogy Amy Conroy k tvorbě Davida Mameta nebo Neila Labuta. *Text anglického originálu je v dispozici v DILIA.*

LEELA & CO. (2015)**Cordelia Lynn**

Velká Británie

Žánr: drama

Obsazení: 1 muž, 1 žena

Příběh dívky lapené ve stále se zmenšujícím světě. Inspirováno skutečností.

Leelu potkáváme jako nezkontrovanou mladou dívku, která vesele vypraví o svém všedním rodinném životě. Dokud se však v jejím životě neobjeví přítel jejího nevlastního bratra. Záhy se za něj provdává a najednou se ocitá zavřená v jeho domě, násilím nucená k prostituci, zatímco v ulicích za dveřmi zuří válka.

„Monodrama“ pro dva herce mělo premiéru v roce 2015 v Royal Courtu, o níž Aleks Sierz napsal: „*Jedna z nejsilnějších her, co jsem kdy viděl. Chytne vás pod krkem a zatřeše s vámi téměř až do ztráty všech smyslů.*“

Text anglického originálu je v dispozici v DILIA.

THE SERVANT

Robin Maugham

Velká Británie

Žánr: Drama

Obsazení: 3 muži, 3 ženy

Tony Williams najímá nového sluhu Barreta. Brzy však spadává do jeho manipulativního vlivu a přetrhává kontakty se svými přáteli a vzdává se svých dřívějších zvyků. Ovládan je nejen ďábelským Barretem ale i jeho „neteří“, která se záhy nastěhuje do Tonyho domu. Jeho starostlivý přítel Richard se zděšením odhaluje pravou podstatu podivného románku, jež překračuje třídní rozdíly i sexuální tabu. Odkrývá nebezpečnou hru, která dělá z pána sluhu a ze sluhy pána.

Drama Robina Maughama proslavila především filmová adaptace z roku 1963, kterou pro kameru upravil Harold Pinter a zrežiroval Joseph Losey. Hru v minulém roce opět oživila úspěšná francouzská inscenace divadla Theatre de Poche Montparnasse, jež získala Cenu Moliere za Nejlepšího herce a Cenu Beaumarchais za Nejlepší inscenaci v roce 2015.

Text anglického originálu je v dispozici v DILIA. V případě zájmu promptně zajistíme překlad.

ET DIEU POUR TOUS! (2011)

Tilly

Francie

Žánr: sarkastická komedie

Obsazení: 2 muži, 1 žena

Jsou tři. Žena. Muž a mladší muž. Ti tři se navzájem stále posuzují, hádají se, odsuzují se, lžou si, objevují se, nesnášejí se a milují se. Po jedné noci je všemu konec. Musí se rozhodnout pro dobro nebo pro zlo. Jejich životy se jejich rozhodnutím zlepší nebo zhorší. Jak to dopadne, ví snad jen bůh.

Et Dieu pour tous! je sarkastická komedie, která si nebere servítky. Text se zabývá hlavně tématem pocitu viny. Lidské bytosti mohou být oběťmi zrady, znásilnění nebo incestu, stále ale v sobě budou nosit pocit viny. Vina je nedílnou součástí židovsko – křesťanského étu. Nepochybně proto je dramatik právě ve věcech náboženství tak sarkastický a snaží se tak vyrovnat s ubohým pánbíčkářstvím.

Text originálu v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

JEJÍ SESTRA (ZUS VAN, 2005)

Lot Vekemans

Nizozemsko

Žánr: monolog

Obsazení: 1 žena

Nenávídím ji.

Její sestra je monolog mytologické postavy Isméné, sestry Antigony a dcery Oidipa. Antigona a Oidipus měli v dějinách divadla vždycky prominentní místo, zatímco Isméné byla vždy jen sestra a dcera bez vlastního příběhu. Až nyní nechává nizozemská autorka Lot Vekemans Isméné promluvit a vyprávět divákům svůj život. Sledujeme příběh ženy, která je přesvědčená o tom, že nemá právo na svou existenci, protože nikdy neudělala nic velkého ani nic nezapomenutelného. Isméné žila celý život ve stínu své slavné sestry Antigony. Stydí se za to, kým je. Domnívá se, že když není hrdinka, není nic.

V roce 2014 Lot Vekemans upravila hru *Její sestra / Schwester von* pro berlínské Deutsches Theater, kde Isméné ztvárnila skvělá Susanne Wolff, která předtím zazářila v roli Kreóna v inscenaci *Oidipus. Město*.

Text nizozemského originálu a německého překladu je elektronicky k dispozici v DILIA.

TRUCKSTOP (2001)

Lot Vekemans

Nizozemsko

Žánr: činohra

Obsazení: 1 muž, 2 ženy

Děj se odehrává v bistru na zastávce pro tiráky. Bistro funguje již řadu let a provozuje ho Matka (62 let), které při tom pomáhá její dcera Katalijn (18 let). Na různých místech bistra i jejich společné domácnosti jsou cedulky s pokyny, co a v jakém pořadí má Katalijn dělat. Přichází Remco, mladý muž, ne příliš úspěšný řidič tiráku, který si šetří na vlastní auto. Katalijn zrovna slaví osmnácté narozeniny a je z jeho plánů nadšená. Remco se jí líbí a ráda by odjela s ním. Matka vidí v Remcovi loosera, člověka, kterému se v životě lepší smůla na paty a zakazuje mu, aby za Katalijn chodil. Katalijn je duševně nemocná a vyžaduje zvlášť citlivé zacházení. Po osmnáctých narozeninách Matka Katalijn požádá, aby jí podepsala plnou moc pro banku. Matka chce použít veškeré peníze, které naspořila z peněz posílaných otcem Katalijn a zmodernizovat celé bistro. Když Katalijn uslyší tu velkou částku, podepsat odmítne a naopak se v noci sejde s Remcem a o penězích a svém záměru koupit za ně nový tirák mu řekne. Matka se v noci vzbudí, najde svou dceru s Remcem a snaží se ho vyhnat. Katalijn matku probodne nožem, s Remcem nasednou do auta a ujíždějí po dálnici. Po chvíli se čelně srazí s autem jedoucím v protisměru a oba umírají.

Text nizozemského originálu a anglického překladu je elektronicky k dispozici v DILIA.

HUDEBNÍ ODDĚLENÍ

Premiéry a užití děl

1. 7. 2015

Východočeské divadlo

Pardubice

John Kander:

CABARET

muzikál

3. 7. 2015

Mezinárodní operní festival

Smetanova Litomyšl

Národní divadlo Praha

Bedřich Smetana:

DVĚ VDOVY

opera

4. 7. 2015

Janáčkovy Hukvaldy

Slezské divadlo Opava

Leoš Janáček:

JEJÍ PASTORKYŇA

opera

18. 7. 2015

Loketské kulturní léto

Solisté Národního divadla Praha

Antonín Dvořák:

RUSALKA

opera

29. 7. 2015

Otáčivé hlediště v Českém

Krumlově

Jihočeské divadlo České

Budějovice

Petr Iljič Čajkovskij

LABUTÍ JEZERO

balet

NABÍZÍME

Hudebně – dramatická díla

DIE EROBERUNG VON MEXICO

Wolfgang Rihm

opera

Dirigent Ingo Metzmacher provedl premiéru opery „Eroberung von Mexico“ Wolfganga Rihma 26. července ve Felsenreitschule v režii Petera Konwitschneho. Libreto na drama Antonína Artauda napsal sám autor (durata opery je 2h 20min).

IL BARBIERE DI SIVIGLIA

Gioacchino Rossini

opera

„Lazebník sevillský“ jedna ze světově nejčastěji prováděných oper měla premiéru 25. července v rámci Salzburského festivalu ve speciální verzi pro děti. Členové projektu „Young Singers Project“ uvedli arie a sbory z rossiniovského mistrovského díla proložené dialogy na zakázku pro toto festivalové představení.

THE THREEPENNY OPERA

Bertold Brecht / Kurt Weill

činohra/opera

Pod názvem „Mack the Knife – A Salzburg Threepenny Opera“ byla 13. srpna na festivalu ve Salzburku provedena unikátní experimentální verze opery „The Threepenny Opera“ v hudební adaptaci Martina Lowehe (durata opery 3h 15min.). Kromě toho byla opera provedena 15. srpna i v originální verzi.

LABUTÍ JEZERO

Petr Iljič Čajkovskij

balet

29. července uvedl soubor baletu Jihočeského divadla premiéru Labutího jezera na Otáčivém hledišti v Českém Krumlově. Jeden z nejkrásnějších a nejznámějších baletních příběhů na hudbu Petra Iljiče Čajkovského viděli diváci v režii a choreografii šéfa baletního souboru Attily Egerháziho. Choreograf ve svém Labutím jezeře nezpracoval námět tohoto baletu tradiční cestou a stejně jako jeden z nejvýznamnějších choreografů světového tanečního umění Mats Ek nepoužil obvyklý výčet hudebních čísel.

KOCOUR V BOTÁCH

Jiří Teml

dětská opera

V DILIA byla digitálně vytištěna dětská opera Jiřího Temla – Kocour v botách na libreto Jana Tůmy a Elišky Hrubé-Toperczerové. Premiéra se připravuje pro tuto sezonu v Divadle J. K. Tyla v Plzni. Pro toto nastudování inscenace vznikla rozšířená verze s klavírním doprovodem.

LITERÁRNÍ ODDĚLENÍ

Informujeme

SEIFERTOVA POEZIE VE FILIPÍNŠTINĚ

Díky péči Komise na podporu filipínštiny při Úřadu filipínského prezidenta Noynoye Aquina vyšel v tomto ostrovním státě výbor z poezie Jaroslava Seiferta. Ve filipínském jazyce.

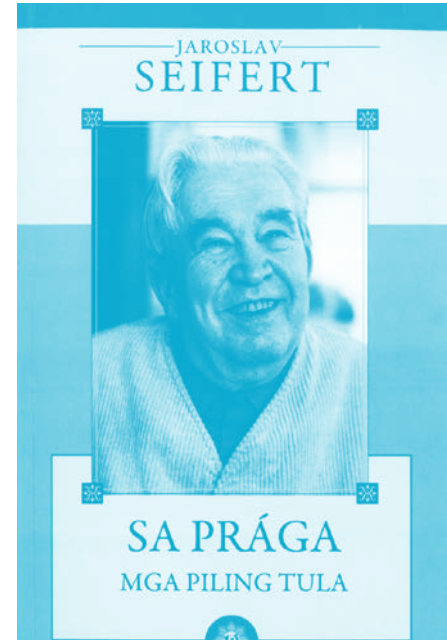
Pod názvem **Sa Prága. Mga Puling Tula** (Pro Prahu. Výbor z poezie) vyšel z iniciativy českého velvyslanectví v manile na počátku září 2010 více než třísetstránkový průřez celoživotním dílem ve světě nejznámějšího českého básníka Jaroslava Seiferta. Knihu editovali překladatel a filmový režisér Giancarlo Lauro Abraham V. a známý básník Roberto T. Añonuevo, tým překladatelů sestavil a vedl básník, národní umělec Filipín, Virgilio S. Almario (známý též pod pseudonymem Rio Alma), jenž první Seifertovy básně přeložil už v sedmdesátých letech dvacátého století.

Kniha je součástí edice Aklat ng Bayan (Kniha národa), v níž Komise na podporu Filipínštiny (Komisyon sa Wikang Filipino, KWF) při Úřadu prezidenta rozhodla vydávat hodnotná díla jak filipínské, tak i světové literatury. Za poslední dva roky tak vyšlo celkem jedenapadesát svazků, mezi nimi překlady Hemingwaye, de Maupassanta, Čechova a Thákura.

Tato edice je současně významná tím, že týmy překladatelů a lingvistů KWF prostřednictvím překladů vytvářejí a kodifikují první oficiální prapopis filipínštiny.

LO DILIA je rádo, že mohlo stát u vydání této krásné knihy.

Alena Jakoubková

Rozhovor

JOSEF LADA

DBÁM NA TO, ABY SE DÍLO MÉHO DĚDEČKA PREZENTOVALO V CO NEJLEPŠÍ KVALITĚ

Zdá se, že správě autorských práv k dílu svého slavného dědečka Josefa Lady se věnujete s péčí a nadšením na plný úvazek. Jelikož je jeho dílo velmi oblíbené, musí vám chodit až několik žádostí o licenci denně. Jak takováto správa uměleckého dědictví v praxi vypadá a jaké aktivity zahrnuje?

Každý den žádosti nechodí, ale ohledně zájmu o dílo Josefa Lady si opravdu nemohu stěžovat. Na jedné straně běží spolupráce s dlouholetými partnery – s nakladatelstvími, firmami i jednotlivci – a na druhé straně se často objevují noví zájemci, kteří chtějí dílo Josefa Lady užít. Pak obvykle následují e-maily, telefonáty a pracovní schůzky a vše vrcholí – tedy pokud se spolu na všem podstatném dohodneme, dílo je pro navrhovanou věc vhodné a využitelné, nehrozí kolize už s existujícím partnerem,

grafický návrh byl případně schválen – podpisem příslušné licenční nakladatelské smlouvy.

Nesčetné množství ilustrací a textů Josefa Lady se licencuje k užití v knížkách, na výstavách a v televizi, vyobrazení zlidovělé postavy Švejka vídáme na restauracích a různých suvenýrech, to vše samozřejmě podléhá vašemu souhlasu. Máte nějaké rádce, nebo rozhodujete o udělení či neudělení licence sám?

Ve většině případů ohledně užití díla se rozhoduji sám, musím brát na zřetel hlavně jeho vhodnost, aby bylo prezentováno v co největší kvalitě a aby nebyl nevhodným použitím snižován jeho význam. Hlavně v případech zahraničních vydání se spoléhám na zprostředkovatelské organizace a jejich zkušenosti. V některých případech rád poradím i se svou rodinou, ostatně synové Martin a Viktor provozují oficiální stránky Josefa Lady a internetový e-shop. A pokud výjimečně dojde k nějakým složitějším nejasnostem či rozporům, radím se s příslušnými zastupujícími agenturami typu DILIA nebo využívám služeb odborného právníka.

Nedávno proběhla médii aféra v souvislosti s uzavřením koprodukcí smlouvy na projekt čínské televizní série těžící z popularity originálního českého Krtečka autora Zdeňka Milera. Máte vy sám nějaké mantinely či zásady, kterých se držíte při uzavírání smluv?

Určitě ano, užití díla bych nepovolil, pokud by snižovalo jeho hodnotu, bylo by k dané věci či výrobku nevhodné nebo by – upřímně řečeno – finanční nabídka za užití díla byla naprosto mimo realitu, která by odpovídala významu a kvalitě díla Josefa Lady. Už před delším časem si vybavuji neudělení souhlasu k použití ilustrace Švejka na konzervu pro ruský trh nebo ilustrace z Českého Honzy na reklamu k domácímu tepelnému

kotli. Horší jsou samozřejmě případy, naštěstí málo časté, kdy se dílo už použilo bez předchozího souhlasu nebo jinak oproti původní dohodě a vše se pak musí řešit s určitými nepříjemnostmi zpětně.

Dílo Josefa Lady je neskutečně rozsáhlé, jak se vám ho daří evidovat? Musíte mít ohromný přehled a znát všechna dílka do detailů. Narážíte ještě pořád na některá, se kterými jste doposud nebyl seznámen?

Problém je v tom, že neexistuje kompletní soupis díla. Pokud můžeme hovořit o celkovém počtu ilustrací – barevných, černobílých, do dětských knih, do knih pro dospělé, do časopisů, ke Švejkovi atd. –, vycházím stále z odhadu svého otce Jana Vrány, který byl editorem díla Josefa Lady přes 40 let a uvádí celkový počet ilustrací kolem 15 000. Ohledně počtu obrazů, tzv. volné tvorby, kdy se léta uvádělo číslo přes 400 děl, jsem nyní, zvláště po vydání zásadní monografie Josefa Lady v nakladatelství Slovart v roce 2008 a po neustále se objevujících variantách jeho děl na různých aukcích a u soukromých vlastníků, po konzultaci tento počet děl odhadl na 550, ale myslím si, že o konečné číslo určitě nepůjde a mám obavu, že se to nikdy nespočítá. Jak jsem již uvedl, každý rok se objeví mně neznámé dílo: varianta Josefa Lady, na aukcích, v prodejní galerii, případně je obchodník, sběratel nebo majitel, který dílo jako rodinný klenot opatruje doma klidně přes 70 let, přinese kvůli zjištění pravosti osobně ukázat. Bohužel poměrně často se jedná o více či méně povedené padělky.

Myslíte, že zacházení s odkazem Josefa Lady ve světě a u nás je férové? Každým rokem určitě vyplouvají na povrch některá neoprávněná užití a plagiáty. Dochází i k soudním přím, nebo se větší nou s viníky dohodnete „po dobrém“?

Vždy se snažím – v určitých složitějších případech ve spolupráci s odborným právníkem – se dohodnout tzv. po dobrém. Pokud obecně dílo bylo vydáno neoprávněně, je možné pokusit se následně zabránit jeho šíření, nebo ho – pokud je to vůbec možné – legalizovat dodatečnou příslušnou smlouvou. Soudní pře je pochopitelně tou poslední variantou. Dlouhá léta je velkým a opakujícím se problémem neoprávněné užití ilustrací Josefa Lady ke knize J. Haška *Osudy dobrého vojáka Švejka* v různých restauračních zařízeních v tuzemsku i v zahraničí, mimo oficiálního smluvního partnera. Právě tímto problémem se teď intenzivně zabýváme.

Účastníte se mnoha akcí v souvislosti s propagací Ladova díla v České republice. Jak je to s propagací v zahraničí, je zájem velký? Ve které zahraniční zemi jsou obrázky Josefa Lady nejpobulárnější?

Dílo našeho slavného předka se pochopitelně i se syny snažíme propagovat co nejvíce. Hlavně výstavy jeho originálů, případně reprodukcí děl vždy daného umělce velmi zviditelní, připomene a skoro vždy zvýší cenu jeho děl na trhu. V nejbližší době nás čekají velké výstavy v Litoměřicích a v Havlíčkově Brodě a v roce 2017, což je náš „výroční rok“, se – jak doufám – podaří uskutečnit výstavu opravdu výjimečnou. Propagace díla Josefa Lady v zahraničí by samozřejmě mohla být větší a kvalitnější, zde jsou jisté rezervy. Moji synové ovšem v poslední době rozvíjejí určité obchodní aktivity s partnerem v USA, a tak se snad můžeme dočkat zajímavé spolupráce. Díla Josefa Lady jsou známa především v německy mluvících zemích, v Japonsku a několik dětských knížek vyšlo v poslední době

i ve Francii, Lotyšsku a Rusku. Pochopitelně musím vyzdvihnout, že Josef Lada je bez přehánění celosvětově znám jako ilustrátor Haškova Švejka. Josef Lada by měl být také letos na podzim s ostatními významnými umělci Středočeského kraje prezentován na výstavě v Číně.

A odlehčená otázka na konec. Máte doma černého kocoura?

Kocoura doma máme, jmenuje se Láďa, bude mu 12 let, je příšerně ukecaný a krásně zrzavý.

MGR. JOSEF LADA (14. 1. 1960, PRAHA)

Absolvent gymnázia v Radotíně a Právnické fakulty UK. Před revolucí pracoval ve s. p. Konstruktiva a po ní byl spolujednatel menšího obchodního centra v Horních Počernicích. Od roku 1994 se na plný úvazek stará o odkaz díla Josefa Lady a Aleny Ladové.

Celoživotně je fanouškem pražské Sparty a rockové hudby. Miluje českou kuchyni a pivo. Je podruhé šťastně ženatý, s manželkou Zojou má syny Josefa (35), Martina (27) a Viktora (23). Dva posledně jmenovaní se starají o rodinnou firmu.

Vydané knihy

ČEŠTÍ AUTOŘI

Ladislav Fuks
SPALOVAČ MRTVOL
Kinneret-Zmora, Izrael

Karel Teige
ABECEDA
Serrote, Brazílie

Vladimír Macura
GUVERNANTKA
Loomingu Raamatukogu,
Estonsko

Jakub Deml
**MOJI PŘÁTELÉ A SMRT
ANEB TEXTY PRVNÍHO
EXPRESSIONISMU**
Academia

Jan Vladislav, il. Zdenek Seydl
KOUZELNÝ SLABIKÁŘ
Albatros

Kieran Fanning
**VOYAGE TO VICTORY
CESTA VIKINGŮ**
Portál

Ivan Kraus
KLUB ŠAMPIONŮ
Academia

Bohumil Hrabal
**SPISY 3. JSME JAKO OLIVY.
NOVELY**
Mladá fronta

Václav Vorlíček, František
Pavlíček
TŘI OŘÍŠKY PRO POPELKU
Ravensburger Buchverlag,
Německo

Václav Havel
**ANATOMY OF
A RETICENCE, POLITICS
AND CONSCIENCE**
NIDA, Ázerbájdžán

Ladislav Fuks
**PAN THEODOR
MUNDSTOCK**
Odeon

Bohymila Sílová, il. Adolf Born
O TŘECH PÍSMENKÁCH
 Albatros

Pavel Kohout
KATYNĚ
 Instytut Reportażu, Polsko

Adina Mandlová
**DNESKA UŽ SE TOMU
 SMĚJU – AUTOBIOGRAFIE
 XYZ**

Alena Vostrá, il. Helena
 Zmatlíková
**CO DĚLÁ VÍTR, KDYŽ
 NEFOUKÁ**
 Albatros

Václav Dušek
FLÁKAČI
 Akropolis

Jaroslav Seifert
**VÝBOR Z DÍLA JAROSLAVA
 SEIFERTA**
 Aklat ng Bayan, Filipíny

Mária Ďuríčková, il. Helena
 Zmatlíková
**NIE JE ŠKOLA AKO ŠKOLA
 (NIE JE ŽIAK AKO ŽIAK)**
 Mladé letá, Slovensko

Hana Doskočilová, Zdeněk Miler,
 J. A. Novotný
KRTEK V ZIMĚ (FINSKY)
 Albatros, Tammi, Finsko

PŘEKLADY

Josef Škvorecký, Lubomír
 Dorůžka
 Ernest Hemingway
SBOHEM, ARMÁDO!
 Odeon

Zdeňka Stavínohová
 Antoine de Saint-Exupéry
DOPIS RUKOJMÍMU
 Vyšehrad

Zora Wolfová
 Arthur Ransome
TROSEČNÍCI Z VLAŠTOVKY
 Albatros

Nabízíme

IO, CATERINA / JÁ, CATERINA

Francesca Riario Sforza

Dosud nepředložený portrét Cateriny Sforza vyprávěný přímou potomkyní slavného italského šlechtického rodu

Renesanční Itálie se zmítá v neustálých bojích o moc, kde mezi sebou soupeří rody Sforzů, Medicejů a Borgiů. A všichni mají co do činění s Caterinou Sforza, vévodkyní z Imoly a Forlì.

Caterina byla silná a cílevědomá žena, která milovala lov, tanec a zabývala se alchymií. Do historie vstoupila událostmi statečného vzdoru při obléhání Forlì Cesarem Borgim a vysloužila si přezdívku „tygřice“. Fascinující život renesanční postavy je plný zvrátů a nevyjasněných událostí, které ji provázely v této nelehké době, a je jako stvořený pro velkolepý román.

Text originálu v elektronické podobě je k dispozici v literárním oddělení DILIA.

FRANCESCA RIARIO SFORZA

Autorka mnoha televizních a filmových scénářů a vyučuje scenáristiku na specializované vysoké škole LUISS v Říme. I přesto, že autorka měla přístup k rodinným archivům a čerpala z nich materiál, se její kniha nesnaží být akademickou biografií, ale velkým historickým románem.

DER TOTE IM MOOR / TĚLO V MOČÁLU

Christian Buder

mysteriózní, vzrušující, filozofický thriller

Alice je tvrdohlavá a velmi inteligentní vášnivá čtenářka filozofických knih Wittgensteina, s nímž si občas ráda povídá. Musí si vydobýt své místo v nové škole, kde se k ní ostatní spolužáci chovají jako k outsiderovi. Někdo objeví mrtvolu, když se prodírá místními bažinami, ale zprvu o tento nález jeví zájem jen archeolog, který mluví o novém **Ötzim**. Alice ale zjistí, že tělo tam mohlo být vhozeno maximálně před třiceti lety, mělo svázané ruce a bylo podivně zmrzačeno. Jako by jedna mrtvola nestačila, ve stejnou dobu je její jediná kamarádka obviněna z vraždy svého otce a diagnostikována se schizofrenií. Postupně přichází na stopy, které tyto dva případy spojují, a bude jí stát hodně úsilí a logického myšlení, aby všemu přišla na kloub.

Text originálu v elektronické podobě je k dispozici v literárním oddělení DILIA.

CHRISTIAN BUDER

Narodil se v roce 1968 a studoval management a filozofii v Marburgu, Paříži a Chicagu. Je autorem a novinářem na volné noze a pravidelně přispívá do týdeníku Die Zeit a jiných časopisů. Je autorem dohromady tří detektivek.

MIO PADRE, ENZO / MŮJ OTEC, ENZO

Piero Ferrari

biografie

Kdo byl Enzo Ferrari, nejslavnější Ital dvacátého století, který vytvořil průmyslový a sportovní zázrak a vydobyl si příznivce po celém světě? Syn odkrývá životní příběh svého slavného otce a poprvé mluví o vzájemném vztahu a soukromí.

Za každým mýtem či lidskou legendou se skrývá obyčejný člověk. Byl Enzo Ferrari doopravdy tak komplikovaná, cynická a nesmiřitelná osobnost, jak jej mnozí popisují? To odhalí dva dlouhé rozhovory jeho syna Piera s Leem Turinim, které připomenou velké životní úspěchy, stejně jako osobní prohry slavného automobilového konstruktéra. Piero Ferrari je svému otci vděčný za mnohé a pod maskou světoznámé osobnosti spatřuje velkorysého a chápajícího člověka, který svou odvahou a cílevědomostí inspiroval nejen automobilové fanoušky.

Text originálu v elektronické podobě je k dispozici v literárním oddělení DILIA.

PIERO FERRARI

Narodil se v roce 1945, je synem Enza Ferrariho a zastává funkci zástupce ředitele v rodinné firmě.

MEDIÁLNÍ ODDĚLENÍ

Informujeme

LICENCOVÁNÍ AUDIOKNIH

V tomto čísle se budeme věnovat dalšímu současnému tématu – licencování stále oblíbenějších audioknih – autorskopravní terminologií správněji řečeno licencování „zvukových záznamů slovesných děl“.

Tradičně se audioknihy vydávaly výhradně na CD. Dnes se nabídka přesouvá spíše do digitální podoby, nejčastěji do formátu mp3, nabízené ke stažení za úplat. Digitální trh se v dané oblasti stále vyvíjí, do budoucna si lze představit třeba i nabídku časově omezeného stažení audioknihy, případně vznik streamovací služby pro uvedený sektor.

Co tedy potenciálního zájemce o vydání audioknihy či o její nabízení prostřednictvím internetu čeká po právní stránce?

V zásadě známe dvojí výchozí situaci.

1. Zájemce chce užít již existující záznam a nabídnout ho v technologicky pokročilejší podobě – buď formou digitalizace původního záznamu výhradně pro stahování z internetu či pro současné vydání na novém mp3 nosiči.
2. Má vzniknout nová audiokniha a být rozšiřována všemi v současnosti myslitelnými způsoby.

V prvním případě je situace zdánlivě jednodušší. Jednak existuje nahrávka, jednak držitel tzv. výrobcovských práv, při vzniku původní nahrávky musel vypořádat práva dotčených autorů a výkonných umělců.

Sousloví „zdánlivě jednodušší“ jsem ovšem pro daný případ nepoužil náhodou. Vzhledem k tomu, že práva se obvykle vypořádávala na relativně krátkou dobu 3–5 let, navíc pouze pro vydání na hmotném nosiči ve vymezeném nákladu, původní výrobce požadovaný rozsah práv nemá a je třeba s autory jednat nanovo. V každém případě je třeba začít u výrobce původní nahrávky a získat nejprve jeho souhlas se zamýšleným užitím. Dále se musí ověřit, zda a případně v jakém rozsahu výrobce drží ostatní práva. Pokud výrobce potřebná práva dotčených autorů a výkonných umělců nemá (což bude pravidlem, a to zejména u nahrávek s použitím zahraniční předlohy), je třeba dojednat nové licence v rozsahu předpokládaného užití.

Z licenčního hlediska je naopak jednodušší druhá situace. Je samozřejmě potřeba zajistit výrobu, což s sebou nese jisté náklady, nicméně pořizovatel nahrávky se tak stává výrobcem zvukového záznamu, čímž mu vzniká právní ochrana jeho nahrávky podle autorského zákona a současně si práva vypořádává tzv. na zelené louce, tedy zcela ve své režii.

DILIA ve své agenturní praxi vyřizuje oba výše načrtnuté případy. Nabízíme tedy jednak rozšmódrchání právních vztahů v první situaci, kdy se zájemce o licenci chystá využít „cizí“ nahrávku, resp. dosmlouvání potřebného rozsahu licence v případě, že o dalším využití původního záznamu uvažuje sám jeho výrobce, tam kde od autorů potřebnou licenci nemá, případně mu tato vypršela.

A samozřejmě DILIA nabízí zajištění licence novým či již etablovaným vydavatelům audioknih při záměru vytvořit zcela novou nahrávku.

Pro podrobnosti k danému tématu či v případě zájmu o zajištění práv v konkrétních případech neváhejte kontaktovat autora článku či jeho kolegyně z mediálního odd. Kontakty naleznete na začátku Zpráv nebo na www.dilia.cz/kontakty.

Jan Barták

Rozhovor

MARIUSZ SZCZYGIEL

NEJLEPŠÍ MÍSTO PRO STAN JE VŽDYCKY O KOUSEK DÁL

Rozhovor s polským novinářem a spisovatelem Mariuszem Szczygiel. Četbu z jeho knihy Libůstka můžete poslouchat od 24. listopadu na Vltavě.

V Lásece nebeské píšete o důležitosti pro autora usmazit si hamburger po dopsání každé knihy, tedy o potřebě charakterizovat ji efektně a výstižně. Jaké složení má ten pro Libůstku?

„Nejlepší místo pro stan je vždycky kousek dál,“ říkává polská herečka Zofie Czerwińska. Je ve stejném věku jako Jiřina Bohdalová a podobně se vyjadřují. Libůstka jsou povídky o ženách, které v životě chtějí víc. I když samy nevědí co.

V úvodu Libůstky tedy připodobňujete lidské životy ke stanům, které mohou či nemusí stát na tom správném místě. Vyzýváte k pozvání do zajímavých stanů. Dostal jste pozvání i do dánských stanů nebo raději setrváváte v těch dámských? Svěřují Vám své příběhy píše ženy?

Radši naslouchám ženám. Ve svém nitru mám leccos ženského a ženám dost rozumím.

Dnes se mi stalo, že jsem v knihkupectví-kavárně, kterou vedu ve Varšavě, pozval na snídani dva své kamarády. Najednou k nám přistoupila nějaká mladá žena a požádala mě o autogram do knihy. A rovnou přede všemi řekla: „Mám nádor na mozkou, nevím, kolik knih ještě přečtu, ale v téhle chci mít váš podpis.“ Kamarádi byli v šoku. Povšiml jsem si, jak jiná žena, která seděla u vedlejšího stolku, otevřela ústa údivem. Jelikož jsem tam nebyl sám, řekl jsem: „Držíme vám palce, abyste přečetla ještě hodně knih.“ Co jiného jsem taky mohl říct?

V takových situacích se ocitám často. Nejsnazší je pro mě rozhovor.

Lidská paměť je cíleně selektivní, poznáte hned, když vyprávění skřípe, neladí, když si člověk přibarvuje či překresluje? Věnujete hodně času rešeršim a ověřování? Máte na to lidi nebo raději vždy vše děláte sám?

Všechno si dělám sám. Občas požádám jednu ze dvou svých kolegyně, aby mi něco přeložily z češtiny do polštiny, protože nezvládám literární překlad. A pokud mám dojem, že člověk, s nímž mluvím, lže, vždycky se ho zeptám, kdo ještě může potvrdit jeho slova. Zda existují ještě nějakí jiní svědci. Třeba někdo tu situaci zná z jiné stránky. Vysvětluji, že reportér vždycky potřebuje nejméně dva zdroje. Ale nikdy té osobě nevěmlouvám, že lže.

Příběh o Lístku začíná nalezením seznamu ženských jmen v kavárně. Stala se Vám nějaká další podobná náhoda? Potkáváte se v životě se synchronicitou?

Samozřejmě! To já jsem vymyslel termín „reportérský zázrak“!

Cestou ke svým příbuzným jsem například napsal půlku fejetonu o jedné zvláštní židli. Stojí na louce nad Biebrí v Polsku. Kdosi postavil k řece starou židli. Napsal jsem o ní a říkal jsem si, že nutně potřebuji ještě příběh druhé židle, protože můj fejeton má mít 3600 znaků, jenže já jich mám teprve 1800. Hodinu poté jsem dojel k příbuzným. Sestřenice vařila oběd a já jsem se vydal na procházku do zahrady. Na kamenné zídce jsem tam spatřil zavěšenou židli – bílou, dřevěnou, asi tak padesátiletou. Vypadala jak nalepená ke zdi ve výšce půldruhého metru. Jako by s ní někdo praštil o zeď, a ona se k ní přilepila pravým zadním rohem. A teď tam absurdně panuje nad rostlinami. Co je to za židli? Zeptal jsem se na to. Sestřenice i její muž mi řekli, že je ta židle pro ně důležitá. Má svůj příběh, který skvěle pasoval do mého fejetonu.

K onomu reportérskému zázraku tedy dochází, pouze když píšu reportáž na námět X. Během té doby, kterou musím banálně nazvat dobou „magickou“, jakýmsi zázrakem najednou narazím na něco, co se mi ideálně hodí k námětu X. A to vše bez námahy, stačí, když intenzivně myslím na X, a kýžené situace se přede mnou sklánějí jako louka před bouří. Ale jakmile se námětem X přestanu zabývat, nic už se neskládá.

Všechny Vaše reportáže se týkají velice citlivých témat, tancujete rád mezi vejci?

Takhle to vůbec neberu. Myslím, že citlivé je každé téma. Jinak by nebylo důležité.

Jak se Vám obvykle podaří otevřít všechny dveře, rozpovídat zúčastněné – viníky i oběti? Je někdo, ke komu byste chtěl proniknout, ať již skutečně či obrazně, ale nedaří se Vám to? Zůstanou Vám v příbězích někdy bílá místa?

Ano, samozřejmě. Kdyby nebylo těch bílých míst, text by nebyl tak zajímavý. Jsem rád, když něco vím, ale když něco nevím, nejsem nešťastný.

Neuralgické body české historie jste odhalil Polákům, ale hlavně Čechům. Nicméně v posledních letech probíhá u nás k jistému překrucování a zlehčování některých událostí, každý byl vlastně tak trochu chartista i student na Národní třídě 17. listopadu 1989. Ubírá se tím významu a důležitosti klíčových osobností té doby. Všiml jste si?

Ne. Mám pocit, že na rozdíl od Poláků se mnoho Čechů dovede přiznat, že žádnými hrdiny nebyli, a říkají to upřímně, bez komplexů. Možná že se v poslední době něco změnilo, ale já jsem to nezaznamenal. Poslední knihu o Česku jsem ovšem napsal roku 2011, od té doby se o Vás zajímám poněkud méně.

Vy sám jste měl nějaké ponětí o českém disentu před revolucí?

Pokud jde o Čechy, neměl jsem o ničem ani potuchy. Navštívil jsem Vaši zemi poprvé roku 2000, bylo mi tenkrát čtyřiatřicet. Do té doby jsem znal tak dvě tři české knihy, od Hrabala, od Kundery, nic víc. Do svých čtyřiatřiceti let jsem vlastně žil s pocitem, že Češi nemohou Polákům nijak imponovat. A najednou jsem objevil svou Ameriku!

V Česku měl velký úspěch oscarový film *Ida*, polská kinematografie je opět na vzestupu, ta česká víceméně stagnuje. Viděl jste v posledních letech nějaký český film, o němž by se dalo říci něco jiného?

Viděl. *Bratry Karamazovy*. To je skvělý film. Také se mi moc líbilo Havlovo *Odházení*.

Čtete současné české autorky a autory? Máte nějaké oblíbence? Chodíte s někým na pivo?

Ne, na pivo ne, pivo nemám moc rád. Ale na víně, dokonce i na guláši jsem byl jednou s Radkou Denemarkovou. Zcela soukromě mám rád dva outsidery české literatury, Adama Georgijeva a Petra Měrku. Cením si Martina Vopěnky, jeho kniha *Cesta do ztracena. Putování s Benjaminem* je jednou z mých oblíbených českých knih. Rád bych ji vydal v Polsku.

A obligátní závěrečná otázka: na čem právě pracujete?

Právě jsem dokončil práci na třetím svazku velké antologie polské reportáže 20. století. Nejenže jsem do ní vybral stovku reportáží, ale ještě jsem k nim napsal stovku charakteristik polských reportérů, a teď do třetího svazku dalších padesát. Kromě toho, že jsem reportérem, jsem navíc i jakýmsi fanatikem reportáže.

Za překlad z polštiny děkujeme paní Heleně Stachové.

AKV

Premiéry

Níže naleznete souhrn premiér, resp. obnovených premiér děl zajištěných mediálním odd. DILIA.

TELEVIZNÍ INSCENACE A SERIÁLY:

EXPOZITURA II

režie: Jiří Chlumský

režie: Petr Nikolaev

ZÁZNAMY DIVADELNÍCH

PŘEDSTAVENÍ:

MONTE CRISTO

divadelní režie: Jozef Bednárík

Kongresové centrum

Praha 2004

ČT Art

CHARLEYOVA TETA

překlad: Zdeněk Vančura

scénografie: František Skřípek

kostýmy: John Frank Skalický

sc. hudba: Josef Smetana

Městská divadla pražská 1969

ČT Art

IMPRESÁRIO ZE SMYRNY

překlad: Jaroslav Pokorný

úprava: Ladislav Smoček

Činoherní klub Praha 2006

ČT Art

CYRANO!! CYRANO!! CYRANO!!

inscenační úprava a režie:

Vladimír Morávek

autor div. hry, textů písní

a úpravy: Pavel Kohout

ROZHLASOVÉ ČETBY

A INSCENACE:

NOVEMBER (LISTOPAD)

autor hry: David Mamet

Český rozhlas Praha, adaptace

**TOBIÁŠ LOLNESS
(TOBIE LOLNESS)**

autor předlohy:

Timothée de FombelleČeský rozhlas Praha,
seriál pro mládež**SKLENĚNÝ ZVĚŘINEC
(THE GLASS MENAGERIE)**autor hry: **Tennessee Williams**

Český rozhlas Praha, adaptace

**LÁSKA, KTERÁ
ZUŠLECHŤUJE
(THE LOVE THAT PURIFIES)**autor: **P. G. Wodehouse**překlad: **J. Z. Novák**

Český rozhlas Praha

SKOKANIautor: **Pavel Renčín**

Český rozhlas Brno

NENÁVISTautor: **Z. A. Jirotko**

Český rozhlas České Budějovice

KAPUTpřeklad: **Josef Hejduk**

Český rozhlas Plzeň

**NA VLNÁCH BBC
A SVOBODNÉ EVROPY**autor: **Zuzana Fried-Preissová**

Český rozhlas Praha

AUDIO NOSIČE:**STÍN VINY
(SHADOW OF GUILT)**autor předlohy: **Patrick Quentin**Radioservis a.s. vydání na CD
a downloading**DÍTĚ Č. 44**překlad: **Josef Hanzlík**

Radioservis, a.s.

SVĚŘTE PŘÍPAD KALLOVIPřeklad: **Olga Štrosová**

Radioservis, a.s.

**REGIONÁLNÍ POVĚSTI
Z ČECH, MORAVY
A SLEZSKA**autor: **Eduard Petiška**

Popron Music & Publishing

Zastupujeme

Letošní Nobelovu cenu za literaturu získala spisovatelka Světlana Alexijevičová za své „polyfonní psaní, pomník to trpícím a odvážným v dnešní době“. Jak sama říká, umění nedokáže popsat to, co se děje lidským bytostem, proto ve svém díle kombinuje novinářskou a literární práci. Pro knihu *Doba z druhé ruky. Konec rudého člověka* absolvovala během dvaceti let množství rozhovorů s lidmi středního a staršího věku, kteří zažili sovětský režim, nenáviděli ho, báli se ho i ho dodnes obdivují. Mluví o tom, jak věřili sovětskému systému, jak zabíjeli a umírali pro jeho ideu, mluví o hrůzách komunismu, o stalinském gulagu, válkách, Černobylu. *Doba z druhé ruky* je kniha, jež nabízí hlubokou sondu do ruské společnosti a pomáhá porozumět jejímu současnému vývoji.

Autorku jsme zastoupili pro četbu této významné knihy v Českém rozhlase.

AKV

REJSTŘÍK

ČESKÉ HRY

Tereza Březinová – #HASHTAG
Martin Františák – DOMA
Martin Františák – KARLA
Martin Františák – NEVĚSTA
Ervín Hodulík – DVAJA
Marian Janík – NIE, POVEDALA
Marian Janík – POSLEDNÝ VÝSTUP
Viliam Klimáček – MOJMÍR II. alebo SÚMRAK RÍŠE
Viliam Klimáček – ODVRÁCENÁ STRANA MĚSÍCE (2015)
Benjamin Kuras – A ZADARMO VIAGRU
Benjamin Kuras – OŠIDNÝ NÁVRAT
Miroslav Oupic, Ladislava Chateau – JEN JINÝ SEN
Anna Sobotková – ICH ADOLF
Milena Štráfěldová – SESTRY B.

PŘELOŽENÉ ZAHRANIČNÍ HRY

Josiane Balasko, Marie-Anne Chazel, Christian Clavier, Gérard Jugnot, Thierry Lhermitte, Bruno Moynet – JEŽÍŠEK JE NEŘÁD
(LE PÈRE NOËL EST UNE ORDURE, 1979)
Peter Barnes – 14. HRABĚ GURNEY (THE RULLING CLASS, 1969)
Aldo de Benedetti – DVA TUCTY RUDÝCH RŮŽÍ
(DUE DOZZINE DI ROSE SCARLATTE, 1936)
Aldo de Benedetti – TŘICET VTEŘIN LÁSKY (TRENTA SECONDI D'AMORE, 1937)
Aldo de Benedetti – JDU PRO VÍNO, ZATÍM PROSTRŮII (IL DESTINO SI DIVERTE)
Aldo de Benedetti – USTLÁNO NA RŮŽÍCH
Aldo de Benedetti – PAVLÍNA A LVI (PAILA E I LEONI, 1964)
Aldo de Benedetti – MILOSTNÉ DOSTAVENÍČKO (INCONTRO D'AMORE)

François Bégaudeau – KONEC DĚJIN – JEDNA ŽENA (FIN DE L'HISTOIRE, 2007)
Moira Buffini – BEZ KABELKY ANI RÁNU (HANDBAGGED, 2014)
Franco D'Alessandro – BÍLÍ SLONI TANČÍCÍ FLAMENCO
(WHITE ELEPHANTS DANCING THE FLAMENCO, 2010)
Susannah Finzi – PŘEHLÍŽENÍ (BLIND EYE, 2014)
Susannah Finzi – SRAZ (REUNITED, 2012)
Maria Goos – RODINA (FAMILIE, 1999)
Maria Goos – KLOAKA (CLOACA, 2002)
David Hare – BLAHOBYT (PLENTY, 1978)
Jean-Marie Chevret – PUSTŤE MĚ VEN!!! (LAISSEZ-MOI SORTIR!!!)
Arthur Japin – VÁCLAV (VASLAV, 2014)
Terrence McNally – PRÁVĚ ZAČÍNÁME (AND AWAY WE GO)
Mark O'Rowe – NEMNOZÍ A ZLÍ DNOVÉ (OUR FEW AND EVIL DAYS, 2014)
Malina Pržešluga – PUSTINA
Mark Ravenhill – SCĚNY Z RODINNÉHO ŽIVOTA (SCENES FROM FAMILY LIFE, 2007)
Lot Vekemans – JED (GIF, 2009)

NEPŘELOŽENÉ ZAHRANIČNÍ HRY

Marina Carr – HECUBA (2015)
Amy Conroy – LUCK JUST KISSED YOU HELLO (2015)
Cordelia Lynn – LEELA & CO. (2015)
Robin Maugham – THE SERVANT
Tilly – ET DIEU POUR TOUS! (2011)
Lot Vekemans – JEJÍ SESTRA (ZUS VAN, 2005)
Lot Vekemans – TRUCKSTOP (2001)

DILIA VYHLAŠUJE

DIVADELNÍ GRANT DILIA

NA ROK 2016

Divadelní grant DILIA je určen k podpoře činoherních inscenačních projektů studentů uměleckých škol a filozofických fakult s důrazem na současnou českou i zahraniční dramaturgii a původní tvorbu.

Divadelní grant DILIA je určen k podpoře studentských činoherních projektů. Žadatelé mohou být studenti vysokých uměleckých škol (DiFA JAMU Brno, DAMU Praha) a filozofických fakult (FF MU Brno, FF UK Praha, FF UP Olomouc, FPF SU Opava – obor kulturní dramaturgie). Studentským projektem se rozumí takový projekt, jehož hlavní inscenační tým (režie, scénografie, úprava atd.) je tvořen pouze studenty.

Podpora bude udělena pouze projektům jako scénická čtení a inscenace původních českých textů či dosud neuvedených překladů zahraničních her. Jedním z předpokladů úspěchu žádosti je ošetření autorských práv spojených s daným projektem prostřednictvím DILIA.

**Uzávěrka podání žádosti o grant DILIA je 15. prosince 2015.
Více informací na www.dilia.cz/granty.**

MOJMÍR TELEFONUJE Z BÚDKY NA TRAFALGAR SQUARE,
PRIČOM V BÚDKE PRŠÍ

HLAS SVENTOPLUKA (z mobilu)

Tu Svätopluk. Ak sa mi to bojíš povedať do očí, nechaj mi odkaz. (pípnutie)

MOJMÍR (do mobilu)

Otec? Tu je Mojmir. Nevrátim sa domov, ostanem. Svet má tak veľa farieb, nielen tú jednu, ktorú mi vnucuješ. Videl som tyrkysovo nekonečné more. Videl som zlatisto žltú púšť. Videl som mliečne biely ľad. Všetky tie farby máme aj u nás, ale vyzerajú ako vyblednutý kabát, na ktorý pražilo slnko. Nevieam, prečo je to tak. Možno sú rovnako krásne, len my si ich nedokážeme vychutnať? Prečo je u nás to, čomu sa vraví civilizácia, také neživotaschopné? Prečo mladí ľudia od nás utekajú? Prečo múdri zahorknú a idioti zaujmú ich miesta? Prečo si každý na všetko len sťažuje? Prečo nás volajú národom kviličov? Prečo sa nevieme tešiť z obyčajnej šťastnej chvíle? Myslíam, že je to preto, lebo nás žerie strach. (pípnutie)

(Viliam Klimáček: Mojmir II. Alebo Súrak ríše)

Divadelní, literární,
audiovizuální agentura, z. s.

Kudy k nám:

Metrem B na stanici „Vysočanská“, poté cca 3 min. směrem za ČSOB (platí pro oba východy z metra).

U stanice metra jsou zastávky mnoha autobusů a tramvají. V přízemí naší budovy se nachází restaurace, na budově je velký nápis DILIA.